

djete vrtić obitelj

tema broja
Kad vrtić ne radi
(kako pružiti podršku roditeljima i djeci u
uvjetima fizičke distance)

impressum

izvanredno online izdanje nakladnik

Pučko otvoreno učilište
Korak po korak

za nakladnika

Sanja Brajković, prof.

glavna i odgovorna urednica

Bojana Gotlin, mag. praesc. educ.
uredništvo

Sanja Brajković, prof.
Helena Burić, prof.

Helena Gašpar, mag. praesc. educ.
Sanja Jelovčić, prof.

Jadranka Eda Tomljanović, prof.

lektorka

Marina Vujčić, prof.

oblikovanje i grafička priprema

V. Šebalj, Triton dizajn studio, Zagreb
tisk

Tiskara Zelina d. d., Sv. Ivan Zelina

adresa uredništva

Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak'
-za časopis 'Dijete, vrtić, obitelj'
Ilica 73, 10000 Zagreb
tel.: 01 4854 936
faks: 01 4854 022

e-mail: dijetevrticobitelj@korakpokorak.hr

web

www.korakpokorak.hr

žiro-račun

2402006-1100083286

Časopis 'Dijete, vrtić, obitelj'
izlazi četiri puta godišnje

Redovita godišnja pretplata

za ustanove iznosi 158,20,00 kn
za pojedince iznosi 111,74 kn

Cijena pojedinačnog broja

za ustanove 35,00 kn
za pojedince 24,5 kn

Fotografije na naslovnoj stranici

snimljena je u obitelji djevojčice M.L. (5,5 g) iz odgojne skupine 'Žabice' Dječeg vrtića 'Špansko'

- 3   **Bojana Gotlin, mag. praesc. educ**
Uvod
- 5   **Sanja Brajković, prof. psih.**
Na fizičkoj distanci, socijalno povezani
- 7   **Helena Burić, prof. paed.**
Kako smo kroz VRTIC U KUĆI ušli u domove djece i obitelji
- 11   **Sonja Pribela- Hodap, prof. psih.**
Treba li u ovim, izmijenjenim okolnostima, roditelj biti (i) odgajatelj?
- 13   **Iva Cvitešić Grgičak, mag. praesc. educ.**
Digitalni vrtić (ili: Dobro došli u hrabri novi svijet)
- 16   **Renata Kubelka, educ. rehab.**
Online podrška djeci s posebnim potrebama i njihovim roditeljima
- 18   **Jadranka Eda Tomljanović, prof. predškolskog odgoja**
Podrška dječjem razvoju i ulozi roditelja u novonastaloj situaciji
- 21   **Višnja Vekić-Klajić, prof. predškolskog odgoja**
Dječji vrtić na Viberu
- 23   **Esmina Skopljak, mag. praesc. educ.**
Virtualni popodnevni krug
- 24   **Tamara Kocakov, odgajateljica i Ana Borojević, prof.**
predškolskog odgoja
Zečići online! Percepcija roditelja i djece o online komunikaciji s odgajateljicama
- 27   **Monika Dragun, prof. paed.**
Moj vrtić u izazovu
- 28   **Barbara Mikluš, prof. paed.**
Što kada djece u vrtiću nema?
- 30   **Monika Kamenić, odgajateljica**
Video snimke kao prijedlog aktivnosti za djecu
- 31   **Nataša Novak, prof. predškolskog odgoja i**
Maja Lesinger, dipl. knjižničarka
Suradnja vrtića i knjižnice u online okruženju
- 32   **Dubravka Grgošić-Dragić, univ. bacc. praesc. educ.**
Odgajateljske predstave u domovima djece
- 33   **Helena Gašpar, mag. praesc. educ.**
Udaljeni a bliski - kako tijekom fizičke izolacije ostati povezani
- 34   **Vedran Stojsavljević, mag. cin.**
Elementarne igre kao oblik vježbanja
- 37   **Korana Stojsavljević, nastavnica suvremenog plesa**
Vježbajmo doma
- 39   **Martina Gregurić Asić, bacc. univ. praesc. educ.**
Sportski trenutak za kućni kutak
- 41   **Ivana Sedak, univ. bacc. praesc. educ.**
Aktivnosti u doba korone
- 44   **Maja Fatović, mag. praesc. educ.**
Djetinjstvo u doba korone
- 45   **Preporuke za podršku odgajateljima**
- 46   **Preporuke za aktivnosti djece (vrtić u kući)**
- 49   **Preporuke za podršku roditeljima**
- 49   **Resursi za profesionalni i osobni razvoj odgajatelja**

Zainteresirani autori članke mogu slati na adresu:

Pučko otvoreno učilište Korak po korak (za časopis DVO)

Ilica 73, 10 000 Zagreb

ili e-mailom: dijetevrticobitelj@korakpokorak.hr

Clanci mogu sadržavati do pet kartica teksta. Autor treba navestiti sve izvore i literaturu koja je u članku korištena, te svoje ime i prezime, adresu, telefon i e-mail, kao i ime i adresu ustanove u kojoj radi. Uz članke je poželjno priložiti fotografije i crteže koji

su vezani uz sadržaj teksta. Autor je odgovoran pribaviti pismenu privolu roditelja djece koja se spominju u tekstu za objavljivanje njihovih imena, fotografija i crteža u članku. Ukoliko je na fotografiji odrasla osoba na način da ju je moguće identificirati autor treba imati privolu za objavljivanje fotografije u članku. Članek treba dostaviti u digitalnom obliku (CD ili e-mail). Sve fotografije moraju biti minimalno 300 dpi rezolucije u .tif ili .jpg formatu. Uredništvo časopisa odabire članke za objavljivanje i autore obavještava o svojoj odluci. Autori objavljenih članaka dobivaju autorski primjerak časopisa, a članke ne honoriramo.

POZDRAV SVIMA. JA SAM
BOJANA, ODGAJATELJICA SAM I
UREDNUČA ČASOPISA.

Pišem već treći uvodnik jer mi ni jedan dosad nije bio dovoljno dobar. Prvi je bio previše služben, drugi malo patetičan... a stalo mi je da do vas, osim sjajnog sadržaja, dopre i moja emocija.

Kako smo došli do toga da napravimo ovaj *online* broj časopisa i nazovemo ga 'Kad vrtić ne radi'? Cijela je stvar od ideje do finalnog proizvoda bila gotova za četiri dana (mislim da se to kaže ekspresno brzo). Sanja i ja smo u najkraćem dogovoru (ikad) odlučile pozvati svoje kolegice, suradnike, priateljice i zamoliti ih da s nama podijele svoja promišljanja i svoja iskustva: kako su, rade li nešto iz svojih domova, kako i uz pomoć čega, imaju li kakvu pomoć, pružaju li pomoć kome... i tako smo doobile širok repertoar odgovora, a s njima i ideja. Ljudi su nam poslali priče o resursima kojima se služe, metodama koje upotrebljavaju, problemima koje se trude riješiti, idejama koje ih nadahnjuju da ostanu u procesu – ali iz svojih domova. A mi smo to odlučile podijeliti s vama. I to brzo, kako bi pomoć došla onima koji je trebaju baš sad. A sad je i dobro vrijeme da kažem kako sam silno ponosna na svoju struku koja se sama, u nedostatku bilo kakvih uputa ili službenih preporuka, organizirala

i počela raditi ozbiljan posao 'od doma'. Pristupi su šaroliki. Od površnog do sustavnog i promišljenog do detalja, od početnički nespretnog do ozbiljnog i profesionalnog. Zbog toga je ovo posve drugačiji broj časopisa koji je nastao iz naše ideje da brzo odgovorimo na potrebe odgajatelja koji ne znaju što se od njih očekuje, ali znaju da moraju, na neki način, reagirati. Mnogi od vas s kojima sam zadnjih dana razgovarala našli su način da se čuju i vide sa svojom djecom pomoću digitalne tehnologije. Neki od vas rade planove i provode aktivnosti online, neki pričaju priče djeci prije spavanja, neki vježbaju s djecom, neki odbiru glazbu, slikovnice i crtiće i preporuke dijele s obiteljima. Neki su u kontaktu preko Vibera, WhatsAppa, Skypea, Zooma ili drugih platformi. Web stranice gotovo svih vrtića su aktivirane i redovno se stavljuju novi sadržaji. Većina ih nudi podršku roditeljima u tome kako da zaposle i zabave svoje mališane koji su željni kretanja, druženja i zabave. Povratne informacije roditelja pune su zahvalnosti i uvažavanja.

Danas sam, na kavi koju sam pila sa svojih 12 prijateljica i suradnica, naravno ne uživo već preko Zooma, dobila i drugu perspektivu. Jedna od njih rekla je kako se njezinu kćerku preko noći život promijenio jer je 'iščupana' iz svog svijeta kojeg dijeli s prijateljima u vrtiću i 'osuđena' samo na lica roditelja i nešto kvadrata stana. Razočarana je što ne dobiva poruke od svoje odgajateljice, a njezin brat od svoje učiteljice dobiva. Njezina je potreba da održi kontakt sa svojim prijateljima velika (kao i moja) i potpuno je razumijem. Neka su djeca napokon 'na svom' jer provode cijeli dan s roditeljima, nekima nedostaje socijalnih kontakata, a neka se dosađuju i trebaju drugu vrstu podrške. Roditelji isto. Neki su sretni jer su doma sa svojom djecom, a neki rade od kuće i teško im je spojiti posao i brigu o djeci. Ovo je vrijeme koje testira naše

snage u mnogim osobnim i profesionalnim područjima, vrijeme koje je tražilo da izađemo iz svojih sigurnih obrazaca i uđemo u područje nepoznatog i zahtjevnog. Neki od nas, koji su ovih dana pretrpjeli potres, dvostruko su pogodeni i možda još uvijek ranjivi. Takvih ima među djecom i njihovim roditeljima. Možda im baš sigurnost i predvidivost koju predstavlja vrtić nedostaje. Zbog toga im je svaka vrsta pomoći dobrodošla. Meni je današnja kava s prijateljicama preko ekrana popravila dan. I tjedan. Kako stvari stoje, možda i mjesec. Čak sam se našminkala za tu priliku, kao što ću se sutra našminkati kad budem na Zoom sastanku sa svojom grupom. I imam tremu zbog toga. Ali me i veseli. Veseli me i to što vam mogu predstaviti svoje i Sanjine suradnice na ovom broju kojima sam zahvalna jer su se iznimno brzo mobilizirale i stavile nam se na raspolažanje: Marina (naša lektorica), Viola (grafička dizajnerica), Helena B. (članica uredništva i nezamjenjiva stručnjakinja u području predškolskog odgoja). Radi velikog broja članaka koje smo primile, nisam u mogućnosti predstaviti vam baš svaki no, na neke bih vas ipak uputila. Helena B. je u svom članku *korak po korak* detaljno opisala kako započeti s radom vrtića 'na daljinu' te kako premostiti neke teškoće i izazove. Svi koji se bave tom mišljem njezin će članak biti velika pomoć i moći će ga koristiti kao vodič. Renata nam opisuje model *online* podrške djeci s posebnim potrebama. Masa je izvrsnih članaka koji opisuju praksu entuzijastica, divnih odgajateljica koje su se odlučile uzeti stvar u svoje ruke i nastaviti s poslom tamo gdje su stale prije raspada sistema zbog korone. Kao neka 'dobra banda', nezauzajljiva i s jasnim ciljem. Zavirite u promišljanja Sanje i Sonje kako biste osvijestili svoje stavove. Hvala mojim dragim prijateljima, Korani i Vedranu, koji su svoju Riju cijeli dan slikali u igri kako bi nam ustupili

svoje ideje. Radi preglednosti, na kraju časopisa donosimo tablicu s popisom resursa koji mogu koristiti svima: djeci, roditeljima i odgajateljima. U tu je tablicu intervenirala cijela grupa ljudi sa svojim prilozima: Helena Burić, Sanja Brajković, Iva Cvitešić Grgičak, Barbara Mikluš, Marina Maršanić, Kamea Jaman Nataša Novak i Maja Lesinger, a Korakove mlade snage unosile su i provjeravale linkove. Riječ je o probranim prilozima koji su zadovoljili kriterije kvalitete sadržaja i razvojne primjerenosti. Osim što nudi poveznice na mnoštvo sadržaja za djecu (besplatne predstave, filmovi, igrice,

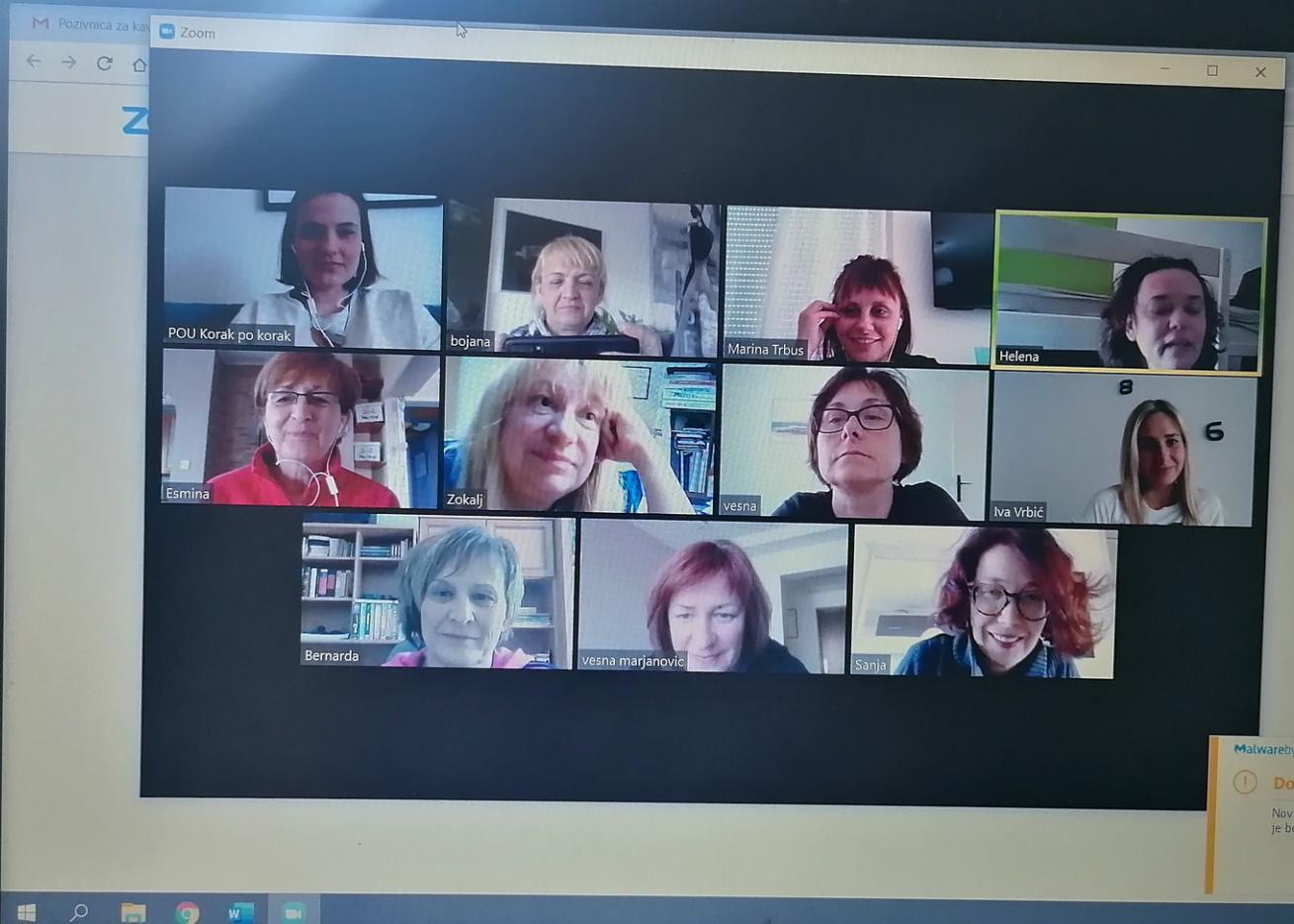
slikovnice...), mogu se naći izvori koji nude podršku roditeljima i odgajateljima. Preporučujem dokument Psihološke komore 'Psihološki aspekti rada s djecom u vrtiću za vrijeme pandemije koronavirusa i posljive potresa' koji se nalazi u tablici, a već je naišao i na odobravanje struke. Ovaj smo vam časopis odlučili ponuditi kao *open source* i moći ćete ga preuzeti na web stranici Koraka, na Korakovom Facebook profilu, ili ćete ga primiti u električkoj pošti u svojoj ustanovi. Podijelite ga sa svojim suradnicima, a preporuke proslijedite roditeljima kako bi djeci obogatili dane u izolaciji.

Slijedeći 'papirnati' broj već je u izradi, a govor o kretanju za kojeg smo svi u ovom času zakinuti.

Do slijedećeg broja krećite se najviše 'po doma', smišljajte, pišite, budite kreativni, iznenadite sebe. Organizirajte *online* kavu s prijateljima, nek' vam popravi dan ili tjeđan ili...

Grlim vas,

Professe / Potter

Na fizičkoj distanci, socijalno povezani

JA SAM SANJA I RADIM U
PUČKOM OTVORENOM UČILIŠTU
KORAK PO KORAK.

Zadnji put sam bila u našem, praznom, uredu prije više od dva tjedna. Na izlasku sam se okrenula i kako se rastužila na pomisao da sigurno još dugo, dugo neću sjesti sa svojim kolegicama na jutarnji sastanak uz kavu. Par dana kasnije, potres je protresao sve police u uredu (na svu sreću samo police), protresao je naše živote, pale su knjige s polica, a oštećene su i neke naše ideje o tome što je normalno, što je bitno, kako će izgledati naša budućnost, čak kako će izgledati sutra.

Promjene u rutinama i psihosocijalni stres uzrokovan dugotrajnim zatvaranjem vrtića te fizička izolacija u domu može dodatno pogoršati tjelesno i psihičko zdravlje djeteta. Jedno istraživanje iz Kine provedeno za vrijeme karantene pokazalo je da su kod djece školske dobi koja su bila u karanteni prosječni rezultati posttraumatetskog stresa četiri puta veći, nego u onih koja nisu bila u karanteni.

Ono na što se oslanjamo u stresnim, neizvjesnim situacijama je povezanost s nama važnim ljudima. Nakon potresa u Zagrebu većina nas je, čim smo se našli na sigurnom, nazvala najbliže. Isto tako, mnogi će reći da nikad nisu bili, uz pomoć tehnologije, toliko povezani s drugim ljudima, priateljima, poznanicima i poslovnim partnerima. To je zato što mozač optimalno funkcionira kada se osjećamo sigurnima uz postojeće rutine te kad smo povezani s drugima. Isto je i s djecom i njihovim obiteljima. Očuvanje rutina koje su usvojili u vrtiću kao i povezanost s drugim priateljima i odgajateljima pomaže djeci da razumiju da ćemo zajedno živjeti život koji je normalan, ali na malo drugačiji način.

Interakcije među djecom i njihovim obiteljima

Za djetetov razvoj i učenje presudne su interakcije s drugom djecom, jer djeca promatraju i oponašaju drugu djecu, i primjenjuju svoja opažanja kako bi razumjela norme za odgovarajuće ponašanje. Ukoliko djeca dulje vrijeme ostanu kod kuće, potencijalno će izgubiti priliku da uče od druge djece. I odrasli se, kao i djeca, mogu osjećati isključeno, zabrinuto ili stresno za vrijeme dok su kod kuće.

Sanja Brajković, psihologinja
Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak'

Potičući roditelje da se uključe u odgojno-obrazovni proces tako što će u svojim domovima stvarati bogato okruženje za učenje, da međusobno razgovaraju, da razmijene svoja razmišljanja i iskustva o tome kako mogu provesti vrijeme kod kuće s djecom, pomažemo im da se lakše prilagode novonastaloj situaciji. Istovremeno, jasna poruka da smo dostupni za odgovaranje na njihova pitanja ako za to budu imali potrebe, nastavit će razvijati osjećaj zajednice u odgojno-obrazovnoj skupini.

Interakciju među djecom i njihovim obiteljima možemo potaknuti tako da organiziramo:

- online sastanke uz kavu za odrasle i čaj za djecu;
- razgovore online u manjim grupama djece;
- čitanje priča za laku noć;
- jutarnji ili popodnevni sastanak na kojem dajemo obiteljima savjete koji se tiču i odgoja i obrazovanja njihove djece;
- online prostor za razgovor s drugim roditeljima, ali i odgajateljima i stručnom službom;
- dijeljenje crteža ili uratke ili fotografije aktivnosti svoje djece.

Ako obiteljima šaljete prijedloge s aktivnostima koje mogu raditi kod

Besplatne aplikacije koje nam mogu pomoći u održavanju kvalitetnih interakcijom s djecom i poticanja interakcija među djecom i njihovim obiteljima:

- Zoom – Maksimalno 100 sudionika može se pridružiti i njihov besplatni plan nudi ukupno trajanje sastanka od 40 minuta (iako uklanjaju ovo ograničenje za vrijeme pandemije COVID-19 za škole).
- Skype – Maksimalno 50 sudionika može se besplatno pridružiti video chatu.
- Google Hangouts – Najviše 25 sudionika može se pridružiti video chatu i usluga je besplatna.

kuće i na taj način ih želite potaknuti da nastave s odgojno-obrazovnim aktivnostima započetim u vrtiću, tražite od njih povratnu informaciju što im se svidjelo kako bi svoja iskustva dijelili s drugima i kako biste održali odnos u grupi.

Interakcije s djetetom 'jedan-na-jedan'

Za djecu koja se nalaze u stresnim i izazovnim situacijama i koja teško kontroliraju svoja ponašanja, izuzetno su vrijedne tople i brižne interakcije. Dok su u odgojno-obrazovnim skupinama, djeci koja se češće nalaze u njima izazovnim situacijama, pomaže tzv. 'vrijeme ulaganja' (engl. *banking time*). To je vrijeme

koje odgajateljica posvećuje jednom djetetu kako bi s njim razvila kvalitetan odnos koji će im poslužiti kao resurs u narednim izazovnim situacijama. Istraživanja pokazuju da se, kad odgajateljica odvoji vrijeme samo za određeno dijete, razina kortizola – hormona stresa – kod tog djeteta smanjuje. 'Vrijeme ulaganja' odgajatelji u vrtićkom okruženju ostvaruju na način da s djecom razgovaraju 'jedan-na-jedan' 5 do 10 min., produbljujući njegovu ili njezinu igru ili promišljanje. U ovom periodu kad su djeca ostala kod kuće, zbog razloga koje možda ne razumiju, ali razumiju da se radi o situaciji koja bi za njih i njihove roditelje, braću i sestre mogla biti,

izgubila su i rutine i taj izvor sigurnosti kao što je vrijeme u kojima svoje odgajateljice 'imaju samo za sebe'.

No možda, barem s onom djecom za koju znaju da je ovaj period izolacije od socijalnih odnosa za njih izazovan i visoko stresan, to ne mora biti tako. Odvojiti vrijeme za pojedino dijete možemo tako da, u dogovoru s roditeljima:

- razgovaramo s djetetom na telefon;
- razgovaramo s djetetom na tzv. video poziv uz pomoć Vibera, Zooma, Skypea ili neke druge aplikacije;
- pošaljemo glasovnu poruku ili video-poruku djetetu telefonom, u koju možemo dodati i poneko pitanje, i očekujemo odgovor;
- napišemo e-mail koji će djetetu pročitati roditelji, iako je moguće, i zamolimo dijete da nam odgovori na način da i ono (uz pomoć roditelja) napiše pismo nama.

I ne manje važno – interakcije s kolegicama i kolegama

Profesionalno gledajući, ovo je period nevjerojatnog izlaska iz zone komfora za svakoga od nas. Nitko od nas nema iskustvo kako je to biti odgajateljica, ravnateljica ili stručna suradnica u vrtićima u kojima nema djece. I zato je baš sada važno sukonstruirati novo znanje kroz razmjenu ideja, međusobno podsjećanje na znanstvena utemeljenja koja ćemo ovaj put implementirati na malo drugačiji način, kroz kreiranje novih rješenja. Za stvaranje tog novog znanja trebaju nam drugi ljudi, trebaju nam naše kolegice i kolege. Ukoliko već niste, toplo vam preporučujemo organiziranje sastanaka pa i ispijanje kava na daljinu. Jedna takva, korakovska, kava nas očekuje upravo danas.

Možda će nam se 'smrznuti ekran', pa čak i ako 'to nije to', ono što je važno jest da poručujemo jedni drugima da nam možda jesu daleko od oka, ali su i te kako blizu srcu.

Kako smo kroz VRTIĆ U KUĆI ušli u domove djece i obitelji

JA SAM HELENA BURIĆ,
PEDAGOGINJA SAM I
POSLJEDNJIH PET GODINA RADIM
U ZAGREBAČKOM DJEČJEM
VRTIĆU ŠPANSKO.

Petnaestak godina ranije svoj profesionalni život provela sam u različitim odgojno-obrazovnim ustanovama i nevladinom sektoru. Ovo iskustvo usmjerilo me da proaktivno djelujem u svakom dijelu u kojem vidim da sustav u kojem djelujem i živim – a to je sustav ranog i predškolskog odgoja – posustaje. Volim raditi u vrtiću i svoj posao smatram pozivom, tako da je rad na unapređenju kvalitete procesa života djeteta u vrtiću moj trajni osobni izbor.

Tog ponedjeljka, 16. ožujka 2020., stigla je obavijest nadležnog gradskog ureda za obrazovanje da vrtić do daljnje radi u posebnim uvjetima. Tijekom razgovora na stručnom timu oko daljnje organizacije rada, psihologinja je predložila da bismo trebali napraviti i organizirati 'nešto kao vrtić na daljinu'. Ideja mi

se odmah svidjela i zato jer sam kao majka dvojice školaraca koji su već tada od doma svakodnevno koristili *online* sadržaje ŠKOLE ZA ŽIVOT uviđela korisnost cijelog niza alata, korisnih aplikacija i resursa. Cijeli sljedeći dan osmišljavala sam i na papir slagala matricu prema kojoj ćemo već u idućih nekoliko dana pokrenuti *online* komunikaciju za djecu i roditelje korisnike našeg vrtića.

Ideja od koje smo krenuli jest da želimo u novonastalim uvjetima zajedničko vrijeme djece i roditelja ispuniti svrhovitim i djeci primjerenim sadržajima te osnažiti roditelje u njihovoj roditeljskoj ulozi. Razradila sam naputak u kojem sam uz podršku kolegica stručnih suradnica izdvojila aktivnosti koje će u sljedećem razdoblju predstavljati plan obveza odgajatelja i stručnih suradnika. Objedinila sam bazu svih mailova odgajatelja i stručnih suradnika našeg vrtića kako bih komunikaciju učinila bržom i istovremeno svima dostupnom.

Izdvajam nekoliko elemenata koji su bili sadržani u Naputku:

- Odgajateljima je poslan elektronski obrazac orijentacijskog plana uz uputu da ga popune u skladu s razvojnim statusom i planiranim razvojnim zadaćama skupine uz

Helena Burić, pedagoginja savjetnica
Dječji vrtić Špansko, Zagreb

napomenu da se za dodatnu podršku vezanu uz sadržaj orijentacijskog plana mogu posavjetovati s pedagoginjama. Utvrđen je rok za pisanje plana i obveza proslijedivanja gotovih planova pedagoginjama koje su imale zadaću osigurati potrebnu podršku i organizirati cjelovitu arhivu prepske i razmjene sadržaja.

- Na temelju izrađenog orijentacijskog plana odgajatelji su upućeni na izradu Prijedloga aktivnosti za djecu i roditelje. Odgajateljima sam poslala okviran razrađen primjer obrasca prijedloga aktivnosti
- Prije slanja prvog *Prijedloga aktivnosti za djecu i roditelje* napomenula sam odgajateljima da roditeljima pošalju tekst o primjerenoj *online* komunikaciji i izradila privolu vezano uz uključivanje u e-mail/WhatsApp grupe koju su roditelji trebali elektronički vratiti matičnim odgajateljicama.
- Naputkom smo definirali da se *Prijedlog aktivnosti za djecu i roditelje* roditeljima šalje mailom ili drugim dogovorenim načinom komunikacije jednom tjedno, počevši s tjednom od 30.3.2020., a da je obaveza odgajatelja pohraniti sve sadržaje koje su uputili roditeljima, kao i ostale izvore

informacija (povratne informacije roditelja i djece, primjere sadržaja i sl.) kao svojevrsnu *online* bazu njihove obvezne pedagoške dokumentacije o radu.

- Dogovoren je kako će se za svu djecu za koju je potrebno dodatno individualizirati aktivnosti (djeca s teškoćama u razvoju, darovita djeca) izraditi individualizirane preporuke aktivnosti integrirajući sadržaj individualiziranog odgojno-obrazovnog plana i tjednog plana. Podršku u ovom dijelu posla osigurale su kolegice Renata Kubelka (ekspertska rehabilitatorica) i Suzana Kovačić (psihologinja vrtića). Individualne preporuke aktivnosti odgajatelji šalju roditeljima osobno nakon prethodnog usuglašavanja njihova sadržaja s procjenom edukacijske rehabilitatorice i psihologinje.
- Sve odgajateljice koje ne rade u matičnim skupinama (pripravnice, treći odgajatelji) imale su zadaću prema danim smjernicama izraditi *Prijedlog aktivnosti za djecu i roditelje* koji će ići na web stranicu vrtića. Prijedlog aktivnosti raspodijelio se u aktivnosti primjereni dobi djece: aktivnosti od 1. do 2. godine života djeteta, aktivnosti od 3. do 5. godine života i aktivnosti od 5. do 7. godine života djeteta. Na ovom poslu imenovane su kolegice surađivale s pedagoginjama, a dogovoren je da će ih, kad prijedlozi budu finalizirani i odobreni, odgajateljica Nikolina Fišer (vrtička administrativica) postavljati na web kao primjere razvojno-primjerenih aktivnosti za djecu.

Ideja nam je bila da putem weba kroz otvoren sustav pristupa dopremo i do djece, rođaka i prijatelja naše djece korisnika koja možda nisu uključena u sustav ranog i predškolskog odgoja ili s roditeljima borave kod kuće (primjerice djeca čije majke imaju status odgajateljica ili pak djece koja nisu uključena niti u jedan oblik ranog i predškolskog

odgoja i obrazovanja). Isto tako važno nam je bilo da prijedlozi aktivnosti imaju razvojno-primjerenu orientiranost i da su na jednostavan i razumljiv način posredovani roditeljima te da se materijali predviđeni za korištenje pojedinih aktivnosti mogu naći u svakom kućanstvu.

- Na kraju, Naputak je sadržavao i Prijedlog *online* aktivnosti i resursa koje odgajatelji mogu odmah koristiti. Dogovoren je kako će se u predloženom *Prijedlogu aktivnosti* roditeljima omogućiti pristup izabranim linkovima koji su sadržajno vezani uz orientaciju planiranih aktivnosti (npr. Pjesmicu o brojanju uz temu tjedna BROJEVI i sl.). Odgajatelji su upućeni da i sami traže dodatne *online* sadržaje za djecu, uz uvjet da se voditi računa o:
  1. razvojnoj primjerenoosti sadržaja,
  2. ispravnom jezičnom obrascu i
  3. kvaliteti sadržaja.

Naši prijatelji izazovi

Kad sam vidjela naš Hodogram organizacije VRTIĆA U KUĆI, osjetila sam neki adrenalin kreiranja i veselje zbog snažnog dojma da doista radimo nešto korisno i važno za djecu i roditelje. Priključivanje e-mail adresa, formiranje WhatsApp grupe, promišljanje istovremeno o razvojnim zadaćama i fokusiranoj orientaciji prijedloga aktivnosti za djecu i roditelje u vremenu neizvjesnosti i loših vijesti, izazivalo je na početku frustraciju kod dijela odgajatelja. Dio kolegica je već sudjelovala u posebnoj organizaciji rada pa od doma nije mogao pristupiti nekim kontaktima roditelja, stoga su dežurni stručni suradnici i odgajatelji slali kopije telefonskih brojeva matičnim odgajateljima kako bi se međusobna komunikacija uspostavila. Odgajatelji koji su ujedno i roditelji djece školske dobi javljali su kako od vlastite djece ne mogu pristupiti računalu, mali broj informatički manje iskusnih kolegica izražavao je strah

od primjene novih tehnologija, dio odgajatelja reagirao je s veseljem na postavljen sustav i svakodnevno tražio i dostavljao nove poveznice i korisne materijale koje još možemo koristiti. Sve izazove rješavali smo u hodu i činili prilagodbe u radu, dodjelili smo informatički iskusnije kolegice kao mentorice manje iskusnim kolegicama i proveli par dana oko međusobnog usuglašavanja svih segmenata rada.

U ponедјeljak, 30.3.2020. spremno smo krenuli s radom u dva smjera:

1. svi odgajatelji su svoje prve prijedloge aktivnosti poslali roditeljima dogovorenim kanalima prijenosa (WhatsApp grupa i/ili e-mail),
2. Istovremeno, prionuli smo reorganizaciji vrtičkog weba kako bismo materijale na stranici učinili atraktivnijima, više orientiranim na sadržaj novoformiranih rubrika i slikovno jasno označenima. Dakle, orijentirali smo se istovremeno na individualizirane načine komunikacije s djecom i roditeljima, ali i na opće informiranje i prijedloge razmjene aktivnosti putem aktualne web stranice vrtića.

Podrška stručnih suradnika

Cijeli ovaj posao nije moguće izvesti bez dobre koordinacije svih studio-nika procesa i u tom poslu je podrška ravnatelja i svih članica stručnog tima iznimno važna. Kako otprije imamo formiranu WhatsApp grupu za razmjenu brzih informacija, ona nam je i ovaj put služila za brzu razmjenu informacija, preraspodjelu poslova i sinkroniziranje eventualnih izazova 'na terenu'. S obzirom na to da smo velika kuća podijeljena na 5 lokacija, u stručnom timu imamo dvije pedagoginje, psihologinju, edukacijsku rehabilitatoricu i zdravstvenu voditeljicu. Dogovorile smo kako će pedagoginje davati podršku i ujednačavati razinu i kvalitetu sadržaja informacija svih predloženih

Procesne fotografije pranja ruku koje je zabilježila majka djeteta iz skupine 'Loptice'

Hodogram organizacije VRTIĆA U KUĆI:

1.	Izrada naputka za odgajatelje o načinu rada vrtića u kući/ usuglašavanje/rješavanje nedoumica
2.	Prikupljanje korisnih online resursa za podršku djeci i roditeljima
3.	Izrada orientacijskog plana i programa odgojno-obrazovnog rada
4.	Prikupljanje telefonskih brojeva i e-mailova roditelja
5.	Izrada i slanje suglasnosti za roditelje vezano uz način i pravila online komunikacije
6.	Izrada matrice prijedloga aktivnosti za djecu i roditelje/ kontinuirano slanje, evidentiranje roditeljskog i dječjeg sudjelovanja

Hodogram organizacije VRTIĆA U KUĆI

aktivnosti koje odgajatelji šalju roditeljima, te davati povratne informacije na poslane orientacijske planove. Pedagoginje su ujedno zajedno s odgajateljicama suradnicama koordinirale i organizaciju sadržaja web stranice. Psihologinja i edukacijska rehabilitatorica odgajateljima su davale podršku u izradi individualiziranih odgojno-obrazovnih planova te pripremale dodatne sadržaje za web stranicu. Zdravstvena voditeljica usmjerila se na informiranje i preporuke vezane uz stanje epidemiološkog statusa djece, kao i na davanje preporuka roditeljima. Cijeli posao koordinirala je ravnateljica vrtića te davala preporuke oko organizacije aktivnosti.

Reorganizacija web stranice

Potreba za reorganiziranjem web stranice javila se vrlo brzo. Naime, situacija se mijenjala iz sata u sat, bilo je mnoštvo informacija koje je trebalo proslijediti roditeljima vezano uz organizaciju rada, preporučene mjere i sl. Istovremeno, postojala je potreba za dodatnom podrškom roditeljima, osobito u situaciji nakon potresa u Zagrebu. Izači van ili ostati unutra bila je glavna dvojba svih građana Zagreba, pa i roditelja djece našeg vrtića. U suradnji s Globaldizajnom, tvrtkom s dugogodišnjim iskustvom u web dizajnu, izradi web stranica i programiranju različitih vrsta web i mobilnih aplikacija, u vrlo kratkom roku napravili smo reorganizaciju našeg weba.

Rubriku za roditelje podijelili smo u 3 sadržaja:

1. VRTIĆ U KUĆI

Ovdje su se našli razvojno primjereni prijedlozi aktivnosti za djecu i roditelje, koji se izmjenjuju iz tjedna u tjedan. Uz njih, dali smo i rubriku 'Živjeti zdravo kod kuće' koja roditeljima čini dostupnim sadržaje projekta 'Živjeti zdravo' sufinanciranog sredstvima Europske unije, Europskog socijalnog fonda. Na ovoj stranici moguće je naći obilje resursa vezanih uz tjelesno, mentalno i spolno zdravlje, kao i mnoštvo korisnih materijala, preporuka i brošura za roditelje.

2. KORISNI SAVJETI ZA RODITELJE

Potreba dodatne podrške roditeljima javila se kao visoko prioritetan zadatak pa smo u ovoj rubrici počeli dodavati sadržaje vezano uz organizaciju života kod kuće, s elementima psihološke podrške, načinima zašto i kako s djecom razgovarati o koronavirusu i sl.

3. OBAVIJESTI ZA RODITELJE

U ovu rubriku stavljali smo hitne i žurne informacije vezane uz organizaciju rada, informiranje i slično.

Preglednost organizacije sadržaja i jasnija vizualna orientacija rezultirala je većom posjećenošću stranice i boljom informiranošću roditelja. Sadržaje orijentirane na dobnu skupinu od 5 do 7 godina obogatili smo s tri interaktivna resursa: aplikacijom Gabriel's Seeds, zanimljivom interaktivnom igrom BACI KOCKU kazališta PUNA KUĆA i online sadržajima Teatra Poco Loco.

Gabriel's Seeds je program generator za stvaranje, dijeljenje i korištenje zabavnih odgojno-obrazovnih aplikacija za djecu. Osmislio ga je gospodin Dražen Klečina, roditelj Maxa i Nine, nekad djece u našem vrtiću. Naše je iskustvo da ovaj program kroz korisne sadržaje nudi

djeci učenje na zabavan i interaktivni način. Budući da je program inače zaštićen, ljubaznošću gospodina Klečine mogli smo ga ustupiti na korištenje i roditeljima i djeci korisnicima našeg vrtića.

Kazalište PUNA KUĆA i glumica Svetlana Patafta suradnici su našeg vrtića. Kroz razgovor o novonastalim okolnostima gđa. Patafta mi je ponudila da na web stavimo i zanimljivu interaktivnu obiteljsku igru BACI KOCKU. U ovoj igri roditelji mogu sudjelovati zajedno sa svojim djetetom u kreiranju priče, a svako jutro u 10:00 h glumci PUNE KUĆE, glumci drugih kazališta i različiti slobodni umjetnici bacaju kockice i prema dobivenoj kombinaciji sličica i pojmove koju dobiju iz jednog banjana, mali gledatelji kreiraju nove priče.

U suradnji s Dunjom Vuković, voditeljicom marketinga Teatra Poco Loco, na naš web smo postavili i audio zapise priča za djecu Teatra Poco Loco iz ciklusa PRIČA MI SE PRIČA. Zapisi su dostupni na online platformi Soundcloud.com. S obzirom na to da je Dječji vrtić 'Špansko' razvojni centar za poticanje glazbenih sposobnosti i stvaralaštva djece rane i predškolske dobi, odgajatelji su s velikim interesom dočekali audio zapise predstava Teatra Poco Loco, ali i audio zapise pojedinih likova i scena iz predstava kao što su: Crvenkapica, Gladni vuk, Tri praščića, Vještica, Palčica, Buć buć buć, Nja nja, Ružno pače, Mala sirena, Princeza i žabac i Mačak u čizmama. Na web smo također postavili i dječji glazbeni album s pjesmama iz istoimenе koncertne predstave. Album možete poslušati na online platformi Bandcamp (<https://teatarpocoloco.bandcamp.com>).

Već sljedeći tjedan na webu će se naći sadržaji edukativne emisije za djecu Gle, Krka! u kojoj voditelj, naš odgajatelj i glazbenik Miroslav Odak, djecu upoznaje s prirodnim

Uradci djece iz skupine 'Slonići'

bogatstvima naše zemlje. Također, obogatit ćemo ga i resursom 'Mindfulness – kratke vježbe za djecu' kojeg su izradile suradnice Poliklinike za zaštitu djece i mlađih grada Zagreba.

Kako nas vide djeca i roditelji?

Nakon samo dva dana počele su pristizati reakcije djece roditelja na predložene aktivnosti. Odgajatelji su izveštavali da se osjećaju 'aktivno i živo' i da ovaj rad 'stvarno ima smisla'. Istovremeno su bili i ganuti porukama zahvale i odobrenja. S različitim strana počele su stizati fotografije djece tijekom sudjelovanja u različitim predloženim aktivnostima u domu djeteta. Zadovoljni izražaji djece i roditelja, kvaliteta urada, ali i jedna nova razina prisnosti i razvoja povjerenja, bili su dodatan kvalitativan ishod kojeg smo

postigli ovim načinom kvalitativne razmjene.

Sada kad razmišljam, mislim da smo ovaj posao odradili doista dobro i da nama, ali i svim našim kolegama koji su učinili isto u svojim lokalnim sredinama, možemo iskreno čestitati. Učinili smo to bez dodatnih naputaka i organizirane pomoći sustava, bez osiguranja potrebne infrastrukturne podrške i temeljem svojih osobnih resursa. I onako kako to oduvijek radimo – sa srcem i za djecu i njihove roditelje. Svim svojim vanjskim suradnicima doista se zahvaljujemo na podršci i pomoći da sadržaji koje posredujemo roditeljima sigurno i s dobrom namjerom ulaze u domove naše djece i njihovih obitelji i čine kvalitativnu razliku u naporima roditelja da u situacijama neizvjesnosti ostanu pozitivno usmjereni na dobrobit djece.

Treba li u ovim, izmijenjenim okolnostima, roditelj biti (i) odgajatelj?

JA SAM SONJA PRIBELA-HODAP,
PSIHOLOGINJA SAM U DJEĆJEM
VRTIĆU VIŠKOVO.

Malo je reći da nam se svima svakodnevica promjenila iz temelja. Mnogi roditelji više ne odlaze na posao, dio njih svoj posao odraduje od kuće dok se istovremeno s njima nalaze i djeca koja su do jučer odlažila u jaslice, vrtiće i škole. Nova situacija postavlja pred roditelje i nove zahtjeve. Kako uspješno žonglirati između potreba posla, potreba djeteta i vlastitih potreba u ovim naizgled beskonačnim danima koji su za mnoge roditelje male djece naporni? Iznenadni nestanak dnevnih, vrtičkih i drugih svakodnevnih rutina može biti destabilizirajući za djecu i roditelje i pobuditi u roditeljima određenu zabrinutost za utjecaj ove nove svakodnevice na njihovu djecu.

Jedan dio roditelja može biti zabrinut zato što djeca ne idu u jaslice i vrtić pa se brinu za dugoročne

Sonja Pribela-Hodap, psihologinja savjetnica
Dječji vrtić 'Viškovo'

posljedice po socijalizaciju i edukaciju djece. Neki od njih kao odgovor na tu brigu pokušavaju dom što više prilagoditi izgledu vrtićkog okruženja, a sebe ulozi odgajatelja. Negdje na tom putu, stvari mogu postati teške i za dijete i za roditelja, ma koliko truda i ljubavi je u planiranju i provedbu raznolikih aktivnosti unešeno. Jer djeca trenutno ne trebaju više aktivnosti, ona trebaju više odnosa, i to s roditeljima koji se znaju nositi sa stresom izolacije i pritom su dostupni, topli i podržavajući. Normalno je i očekivano da će djeца sada tražiti više od roditelja. Dio zato što su im sada roditelji stalno 'na oku', a dio i zato što su im roditelji sad glavni izvor socijalnog kontakta. No, to ne znači da zbog toga treba sve stati i da se roditelj potpuno treba prepustiti djetetu. Djeci to zapravo i nije potrebno! Potrebno im je da u ovoj izmijenjenoj svakodnevici vide roditelje koji u domu i nadalje rade sve one stvari koje se ondje rade; da čiste, kuhaju, uređuju... Djeca imaju osnovnu potrebu da vide svoje roditelje kako rade odrasle stvari i kako žive odrasle živote, inače će djeca odrastti, a nikada neće naučiti kako je to biti odrastao, kao što to kaže Jesper Juul. Zato na vrijeme koje roditelji provode kod kuće bez nekih edukativnih i planiranih aktivnosti ne treba

gledati kao na vrijeme u kojem dijete ne uči ništa – dapače, kroz različite svakodnevne aktivnosti dijete uči i usavršava različite vještine. Samostalno umivanje i češljanje, mazanje namaza na kruh, pranje zuba, samostalno oblaćenje, vezanje vezica – sve su to važne vještine koje dio djece predškolske dobi nije usvojio. Trenutno roditelji imaju dovoljno vremena prepustiti neke od tih vještina samo djetetu i njegovom tempu usvajanja.

Iako obavljanje kućnih poslova s malom djecom može za roditelja značiti i da će mu za njih trebati puno više vremena nego da ih samostalno obavi, sada je vrijeme da djecu uključite kad god možete. Čistite zajedno, kuhajte zajedno, radite u vrtu ili na balkonu sadite cvijeće.

Često se roditelji pitaju koliko se vremena treba igrati s djetetom, a osobito je to aktualno sada kad su roditelji stalno na raspolažanju svojoj djeci. Na to pitanje nema pravog odgovora jer su djeca i roditelji različiti. Neki roditelji imaju veći kapacitet za igru s djetetom i oni će moći u igri uživati dulje, neki imaju kraći kapacitet i za njih je odgovor da bi s djetetom u igri ili bliskom kontaktu (npr. u ritualu čitanja priče) trebali provesti barem 30 minuta dnevno. Pritom je važno da roditelj odredi kratka razdoblja kvalitetnog

vremena tijekom dana, kad može odložiti druge odgovornosti i usredotočiti se na igru sa svojim djetetom. Tijekom igre, potrebno je pustiti dijete da bude režiser igre, a roditelj treba prihvati njegove ideje. Ako živite tako da vam je lako dostupno dvorište ili neka izolirana šuma ili livada, zajedničko vrijeme provedite u utrkama gore-dolje po livadi ili nabijanju lopte. Zapamtite da je dijete vođa igre i neka ono odluči što želi raditi!

Kad su u obitelji dvije ili više odrasle osobe ili je u obitelji još neko starije dijete, dobro je dogovoriti se kada će tko i koliko imati vremena za igru s malim djetetom. Ovakva igra, u kojoj dijete ima nepodijeljenu pažnju odrasle osobe, osigurava mu dovoljno socijalnog kontakta i edukativne vrijednosti da nadoknadi

moguće efekte izolacije. Djeca kroz ovaku igru grade samopouzdanje i neovisnost te uče vještine poput dijeljenja i izmjenjivanja. Kad se s djecom roditelji igraju i pritom imaju nepodijeljenu pažnju, uče ih rješavanju problema, uče ih socijalnim vještinama poput obraćanja pažnje na izraz lica druge osobe, poučava ih se kako čekati svoj red i kako se nositi s frustracijom u za dijete sigurnom okruženju. Djeca kroz ovaku igru dobivaju poruku da su važna i spremnija su drugi dio dana provesti u samostalnoj igri.

Kad roditelje ritam dana odvede dalje i trebaju obaviti neki drugi zadatak, važno je omogućiti da dijete ostane u vašoj blizini (ako ono to želi). Roditelj može reći djetetu da on sad želi da se dijete igra samo, ali da ga može obavijestiti ako mu

treba pomoći. Djeci je nekad dovoljno da je roditelj u blizini dok se ono igra. I sad, u ovom trenutku osiguravanja vremena i prostora za samostalnu igru djeteta, dolazi u obzir vrtićka mudrost koja kaže da je djeci potrebno osigurati materijale za igru, istraživanje i učenje. Pritom roditelji znaju da su kupovne igračke ono što djeci brzo dosadi. Djeca se zapravo najviše vole igrati s onim što nisu igračke, zato se u vrtiću govori o materijalima. Dio materijala im roditelj može ponuditi iz kućnih potrepština, npr. može djeci u veliku plastičnu posudu sipati rižu, palentu ili brašno, a djeca mogu dodati bagere i kamione i igra presipanja može početi. Dio materijala roditelj može zajedno s djecom izraditi, npr. domaći plastelin ili kinetički pjesak. Također, roditelj može u prostor za igru dodati kutije, plastične zdjele, vijke i matice, pa gledati gdje će dijete mašta odvesti. Ponekad je dovoljno da roditelj otvori svoj ormari i dopusti igru presvlačenja ili šminkanja.

Osnovno pravilo je zabava. Djeca rane i predškolske dobi ne trebaju planirane, školi slične aktivnosti, potrebno im je da im roditelji osiguraju prostor i materijale za igru te da ih puste da se igraju, također i da se dio dana pojgraju s njima. Kroz igru i uvažavanje djetetovih potreba i interesa roditelji grade odnos sa svojom djecom, a to je ono što djeci trenutno najviše treba. Jednom kad ovo sve prođe, djeca se neće sjećati jesu li imala najbolje igračke, glazbene aktivnosti ili vježbe grafomotorike – sjećat će se kako su se roditelji nosili s izolacijom te kako su se ona osjećala u odnosu sa svojim roditeljima. Zato danas roditelji prvo svojoj djeci trebaju dati brigu o sebi, a ne dodatan stres praćenja planova i programa. Samo roditelj koji je dobro je i dobar roditelj, a roditelj koji je dobro je i u mogućnosti graditi dobre odnose s djecom. A to je trenutno ono najvažnije.

Digitalni vrtić (ili: Dobro došli u hrabri novi svijet)

JA SAM IVA CVITEŠIĆ GRGIČAK,
ODGAJATELJICA SAM U DJEĆJEM
VRTIĆU POTOČNICA.

Digitalne medije već dulje vrijeme doživljavam kao svijet fascinantne začudnosti kojeg je vrijedno otkrивati. Otkako je krenula cijela situacija s virusom, vrtići su i dalje otvoreni za roditelje koji zbog prirode svog posla nemaju mogućnosti brinuti o djeci kod kuće. Djeca odgojno-obrazovne skupine u kojoj radim ne dolaze u vrtić, ali radimo od kuće. I pritom doista aktivno razmjenjujemo aktivnosti i iskustva. Nakon početnog dobrog odaziva roditelja na ponuđene aktivnosti koje sam osmisnila za njihovu djecu, odlučila sam napraviti i svoju internetsku stranicu koju će koristiti u svrhu razmjene kvalitetnih digitalnih sadržaja i media s roditeljima djece. Igre i priče, osim odgojno-obrazovne komponente, na djecu djejuju opuštajuće i terapijski. Stoga

sam upravo ovaj sadržaj odabrala za korištenje na svojoj internetskoj stranici, jer u ovoj zahtjevnoj situaciji mogu pomoći djeci i roditeljima da što lakše prebrode nelagodu socijalne izolacije. Razmišljala sam na koji način potaknuti roditelje i djecu na 'rad', tj. igru kod kuće, imajući na umu kompetencije koje ponuđenim aktivnostima djeca razvijaju.

U digitalnom svijetu

U digitalni svijet me uveo moj suprug Berislav, programer. Berislav je radio u jednoj kreativnoj agenciji koja je bila u *coworking* prostoru HUB 385. U HUB-u su u to vrijeme *Smart Lumies* razvijali svoju digitalnu igračku s interaktivnim igrama. Berislav me upoznao s Martinom Grgić i Filipom Kovačevićem Popovom, vlasnicima *Smart Lumiesa*. Počeli smo surađivati te sam im pomogla u osmišljavanju igara i primjeni interaktivne igračke s ciljem poticanja cjelokupnog razvoja djeteta. Osmislila sam, pripremila i realizirala igru vođene fantazije koristeći *Smart Lumies* kocke. Trudila sam se koristiti *Smart Lumies* kocke kao poveznica klasične igre i digitalnog svijeta.

U HUB-u sam 2017. godine sudjelovala u planiranju i realizaciji aktivnosti za djecu rane i predškolske

Iva Cvitešić Grgičak, odgajateljica
Dječji vrtić 'Potočnica', Zagreb

dobi na *Brave New World* – festivalu novih digitalnih tehnologija. To je najveći regionalni festival koji okuplja inovatore, programere, dizajnere, regionalnu i inozemnu *start-up* zajednicu, kao i poslovnu zajednicu uključenu u razvoj tehnologija novog doba. U realizaciji radionice koristila sam različite digitalne alate i posrednike u istraživačkim aktivnostima, npr. Makey Makey, robo-ta Sphero, digitalni mikroskop itd. Trudila sam se da digitalni svijet ne bude samom sebi svrha, već pomaže u boljem razumijevanju svijeta. Još za vrijeme studija koristila sam određene tehnologije i informatičke programe u svrhu realizacije zadaća nekih kolegija. Uz podršku supruga, suradnju sa *Smart Lumiesima* i radionice *Brave New Worlda* sam se ohrabrla u korištenju digitalne tehnologije i alata te ojačala vlastite digitalne kompetencije.

Vrtić doma

Stranica *Vrtić doma* sadrži nekoliko kategorija: Roditeljstvo, Priče, Glazba, Slikovnice, Igrajmo se zajedno te Stihovi u pokretu. U kategoriji *Roditeljstvo* trudim se pisati i prenositi kvalitetne i korisne članke za jačanje roditeljskih kompetencija. Teme odabirem prema interesima i potrebama roditelja djece svoje

odgojno-obrazovne skupine. Priče sadrže audio i audio-vizualne priče i bajke. Neke priče sam pričala sama, a neke proslijedila. Trudim se birati materijale koji imaju određenu odgojno-obrazovnu vrijednost, odnosno koji ne služe samo za zabavu.

Slikovnice smatram važnom kategorijom jer su mnoge obitelji sada ograničene na slikovnice koje imaju na vlastitim policama svojih domova. Zajedničkim čitanjem slikovnica jača se emocionalna povezanost djece i roditelja, što smatram izuzetno važnim. Roditeljima, koji nisu dovoljno ohrabreni pričati priče ili sudjelovati u ravnopravnoj igri s djitetom, slikovnice pomažu u takvoj vrsti druženja i jačanja odnosa. Uz neke slikovnice snimila sam audio verziju priče, kako bi djeca, ako roditelji u tom trenutku ne mogu čitati slikovnicu, mogla sama listati i slušati priču.

U kategoriji *Igrajmo se zajedno* pripremam aktivnosti u kojima će zajedno sudjelovati djeca i odrasli. Trudim se osmisliti i prilagoditi igre kućnom kontekstu, razmišljajući o materijalima, prostoru i roditeljskim mogućnostima (vrijeme, stupanj uključenosti u djitetovim aktivnostima, motivacija i sl.).

Stihovi u pokretu su pjesme i priče uz pokret prstića, ruku ili cijelog tijela. Za ovu kategoriju snimam se u izvođenju pjesmica i priča uz pokret. Glazba je kategorija koja sadrži klasičnu glazbu koju i inače slušamo u odgojno-obrazovnoj skupini. Roditeljima sam ponudila male uvodne aktivnosti za svaku skladbu kako bi zainteresirali dijete te zajedno slušali glazbu na jedan drukčiji način. Tako zajedno mogu doživjeti jednu drugu dimenziju glazbe koja je, kao i bajka, vrlo čarobna. Djeca odgojno-obrazovne skupine kojima sam odgajateljica na ovaj način slušaju skladbe u vrtiću te sama vode priču i igru uz glazbu. Djeca su i sada nositelji takve vrste aktivnosti, ali u vlastitom domu.

Ideje za priče i aktivnosti nalazim u

stručnoj literaturi. Kao vanjska suradnica na kolegiju *Uvod u metodiku hrvatskoga jezika i književnosti* na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu okružena sam pričama i bajkama koje su moje osobno i profesionalno područje interesa. Profesorica Vladimira Velički mi je dopustila da objavljujem tekstove knjiga kojima je ona autorica te me uputila na autore slikovnica Andreu Petrik – Huseinović i Kašmira Huseinovića te izdavačku kuću *Hrvatska dječja knjiga* koji su mi dopustili objavljuvanje slikovnica u digitalnom obliku. Članke za roditelje pišem sama, ponekad uz članke objavim korisne citate iz literature, a neki članci su proslijeđeni tekstovi i brošure psihologinje Tamare Hubeny-Lučev.

Teorija sadržaja

Sadržaj internetske stranice dijelim na tri tipa:

1. sadržaj namijenjen isključivo roditeljima
2. sadržaj namijenjen djeci
3. sadržaj namijenjen djeci i roditeljima.

Jačanje roditeljskih kompetencija zahtijeva određeno vrijeme i angažman od strane korisnika. Biram sadržaj za koji znam i za koji pretpostavljam, poznavajući roditelje djece svoje odgojno-obrazovne skupine, da bi ih mogao interesirati i koristiti im. Važno je na koji način se sadržaj prezentira, kojeg je opsegao te u kojem je formatu. Predugački i prestručni članci odbojni su većini korisnika, stoga treba pažljivo probroti važne informacije i oblikovati ih da budu prijemčivi. Treba ponuditi i sadržaj za one koji žele znati više kako bi, ako to žele, nadogradili svoja znanja i vještine.

Sadržaj za djecu te sadržaj za djecu i odrasle koji nudim trudim se sama izraditi, a što manje toga proslijediti. Zadržala sam autentičnost kako bi, koliko je to moguće na ovaj način i u ovoj situaciji, zadržala povezanost s djecom. Tim pristupom lakše dopirem do djece i roditelja, jer

znaju da je to personalizirani materijal napravljen baš za njih. Vjerujem da je vrlo izazovno balansirati između poslovnog i obiteljskog života u ovim trenucima. Smatram da svatko treba imati trenutke osame. Ovisno o osobnosti, netko ima više potrebe za osamom, a netko manje. Uz to, puno roditelja radi od kuće. U periodu rada, roditelji se ne mogu posvetiti djeci. Za te situacije sam pripremila sadržaj u kojem djeca mogu sama uživati, kao npr. audio i video priče, slikovnice, stihove u pokretu, neke od igara. Zajedničke aktivnosti djece i roditelja, bile one životno-praktične aktivnosti poput kuhanja ručka i pospremanja stana ili osmišljena igra, trebaju se odvijati u toploj i veseloj atmosferi. Za zajedničko druženje pripremila sam aktivnosti koje roditelji mogu jednostavno provesti s materijalima koje imaju u vlastitom domu. Igre ne zahtijevaju komplikirane pripreme i dugotrajne izrade materijala. Materijali se mogu ponovno iskoristiti u drugim igrama. Zajedničke aktivnosti na stranici su razne igre, zajedničko čitanje slikovnica itd. Tijekom izrade sadržaja držim se nekoliko principa, a to su: lako korištenje i jednostavna realizacija u domu djece, kvaliteta i estetika.

Izrada sadržaja

Video i audio materijale snimam koristeći laptop i jednostavne digitalne alate poput OBS za snimanje, iMovie za montiranje, uređivanje video i audio uradaka. Fotografiram mobilnim telefonom, a fotografije ne uređujem dodatno. Trudim se da uz pomoć trenutno dostupnih resursa napravim što kvalitetniji materijal za internetsku stranicu. Internetska stranica na WordPress platformi jednostavna je i besplatna. Sve je intuitivno i lako se koristi. Nakon registracije na WordPress.com-u, u jedan dan sam sveladala osnove izrade stranice te sam nastavila istraživati funkcionalnosti platforme unoseći prve sadržaje.

Roditelji šalju fotografije djece i njihovih kućnih uradaka

Suradnja s roditeljima

Na internetskoj stranici je kontakt forma preko koje se roditelji mogu javiti, predložiti teme, sadržaj i komentirati. Roditelji djece su velika podrška. Javljuju mi se s fotografijama djece u aktivnosti svojih kućnih čudovišta i porukama podrške. Neki su poslali teme koje ih zanimaju i o kojima bi htjeli čitati. Sve te poruke roditelja i djece su mi vjetar u leđa. Vidim da ovo što radim ima smisla. Javile su mi se kolegice iz drugih vrtića te me ponukale na izradu materijala na određenu temu. U ovom trenutku sam se fokusirala na

aktivnosti koje proizlaze iz potreba djece vrtićke skupine u kojoj radim jer ne stignem izraditi i pripremiti aktivnosti za druge dobne skupine. Teme i sadržaji na stranici su za svu djecu, ne samo za djecu moje vrtićke skupine, ali kad ih izrađujem, primarno su mi oni na umu.

Zaključak

Okruženje u kojem dijete boravi utječe na njegov cjelokupni rast i razvoj. U izolaciji su djeca zakinuta za određena iskustva i doživljaje. Mi odgajatelji imamo znanja i kompetencije koje su nužne za kvalitetan

razvoj djeteta koje im, nažalost, u ovim trenucima ne možemo pružiti. Naša profesionalna i osobna dužnost jest ohrabriti roditelje i ponuditi im određena znanja, metodički oblikovane sadržaje i materijale kako bi oni mogli obogatiti djetetovo iskustvo, a posredno i utjecati na cjelovit razvoj djeteta. Da bi to bilo moguće, moramo naša znanja prilagoditi roditeljima, njihovim uvjetima i mogućnostima kako bi sami i uz našu potporu mogli djeci pružiti ono što im je potrebno u vremenu nepredvidivih okolnosti.

Online podrška djeci s posebnim potrebama i njihovim roditeljima

*Renata Kubelka, edukacijska rehabilitatorica savjetnica
Dječji vrtić 'Špansko', Zagreb*

JA SAM RENATA I EDUKACIJSKA
SAM REHABILITATORICA U
DJECJEM VRTIĆU ŠPANSKO

Mjere prevencije širenja zaraze virusom Covid 19 potaknule su nas na razvijanje *online* modela podrške roditeljima i djeci. *Online* podrška roditeljima kad je u pitanju rad u uvjetima inkluzije u vrtićima nije ujednačena. Ovaj tekst opisuje primjer prakse odgajatelja i edukacijske rehabilitatorice jednog zagrebačkog vrtića. Jedan od prvih elemenata podrške roditeljima bilo je kreiranje *mailing* liste roditelja svih odgojnih skupina, pa tako i onih koje rade u uvjetima inkluzije. Sljedeći korak bio je priprema

te slanje roditeljima preporuka aktivnosti i materijala prema tjednom planu rada odgajatelja. Djeca s posebnim potrebama sudjelovat će na poticaj roditelja u aktivnostima koje su planirane za grupu. Individualizacija aktivnosti u kojima sudjeluje cijela skupina pred odgajatelje, edukacijske rehabilitatore i roditelje ponekad postavlja izazov pažljivog osluškivanja načina na koji dijete želi biti u interakciji sa sadržajima aktivnosti. Pri ponudi aktivnosti dobro je unaprijed razmišljati o tome kako dijete najradije

sudjeluje u interakciji s novim sadržajima. Promatra li radije druge, sa mostalno motorički istražuje ili sluša dok se motorički bavi drugim aktivnostima. Naime, često dobijemo povratne informacije od roditelja da djeca kod kuće točno reproduciraju sadržaje aktivnosti u koje se nisu neposredno uključila u vrtiću nego su slušala igrajući se u nekom drugom centru aktivnosti. To nam govori da je vrlo važno djeci kontinuirano osigurati i one poticaje koje ponekad i zbog posebnih potreba manje istražuju. Situacija u kojoj se trenutno nalazimo možda je dobra prilika za djecu da u sigurnom okruženju uz podršku svojih roditelja istražuju sadržaje aktivnosti koje u vrtiću još ne prihvaćaju a važni su za njihov razvojni proces i proces učenja.

Međutim, uz ponudu aktivnosti za cijelu skupinu za djecu s posebnim potrebama vrlo je važno planirati aktivnosti koje će pomoći djetetu da zadrži kontinuitet u procesu reguliranja posebnih potreba. To znači da je *sadržaje* aktivnosti potrebno uskladiti s planiranim ishodima učenja i ciljevima Individualiziranog odgojno-obrazovnog plana djeteta. Proces učenja svakog djeteta jest autentičan, ali posebne potrebe djeteta najčešće donose specifičnosti u procesu učenja koje prepostavljaju slojevit i specifičan odgovor roditelja, odgajatelja i edukacijskih rehabilitatora. Isthodi učenja i ciljevi Individualiziranog odgojno-obrazovnog plana (IOOP-a) razlikuju se ovisno o tome koje vještine dijete sporije usvaja. Zato ču u tekstu nавести dva primjera prilagodbi aktivnosti tjednog plana koje imaju za cilj reguliranje posebnih potreba djeteta. Od sadržaja tjednog plana odgajatelja izdvajam one koji su vezani uz proljeće te obilježavanje odnosno pripreme za blagdan Uskrsa. Preporučena aktivnost za djecu u godini prije polaska u školu jest vođena fantazija na temu Šetnja u šumi. Djeca se nakon vođene fantazije mogu izraziti likovno, zvukom

i riječima. Dijete s posebnim potrebama kod kojeg je dominantna komunikacija pomoću vizualnog materijala i želimo ga potaknuti na upotrebu gesta i praćenje verbalnih uputa, možemo tijekom vođene fantazije potaknuti da priču prati zvukovima instrumenata ili tijeloglazbom. Na taj način potaknut ćemo praćenje sadržaja vođene fantazije i uključenost djeteta ozvučenjem vođene fantazije. Za ozvučenje vođene fantazije odlučili smo se podržavajući talent za glazbu djeteta s posebnim potrebama. Navodimo to da bih pojasnila kako nas pri individualizaciji aktivnosti u regulaciji posebnih potreba djeteta vode jake strane djeteta. To znači da za neko drugo dijete s posebnim potrebama koje može imati gore navedene posebne potrebe, i također je u godini prije polaska u školu, ozvučenje vođene fantazije instrumentima ili tijeloglazbom nije dobra aktivnost za poticanje upotrebe gesta i praćenje verbalnih sadržaja jer ono ne pokazuje interes za glazbu. Recimo da dijete umjesto interesa za glazbu pokazuje interes za prirodu i životinje. U tom slučaju bolji je izbor aktivnost u kojoj za vrijeme vođene fantazije dijete može animirati figurice šumskih životinja na improviziranom šumskom staništu koje je prije toga izradilo s roditeljima.

Drugi primjer iz tjednog plana je izrada uskrsnog jajeta u tehnići

kolaža u godini prije polaska u školu. Dijete ima posebne potrebe u organizaciji podražaja, praćenju slijeda i zadržavanju pažnje. Sadržaj individualizacije je poticanje djeteta da isplanira slijed boja koji će koristiti te da prema tom slijedu izradi kolaž. Ova aktivnost može biti izazov za dijete koje ima teškoće organizacije, ali je dobra prilika za rad u paru s roditeljima, moguće je napraviti jedan manji format kolaža koji će biti za vježbanje praćenja slijeda i veći koji će dijete ukrasiti prema vlastitoj želji. Individualizirane aktivnosti roditeljima se šalju na osobni e-mail i dobro je da roditelji odgajateljima i edukacijskoj rehabilitatorici putem e-maila daju povratnu informaciju o sudjelovanju djeteta. Komunikacija putem e-maila može se nadopuniti i otvorenim satom edukacijskog rehabilitatora za roditelje.

Otvoreni sat za roditelje prilika je za razgovor i razmjenu informacija o tome kako uz individualizaciju aktivnosti još bolje podržati dijete u reguliranju posebnih potreba. Razvojni proces svakog djeteta vrlo je dinamičan i za svakog stručnjaka koji je podrška djetetu u razvoju suradnja s roditeljima je neprocjenjiva. Ova situacija je prilika za jačanje te suradnje uz upotrebu novih tehnologija. Uz početne izazove, sigurna sam da ćemo i putem online podrške djeci i roditeljima postići izvrsnost u zaštiti dječje dobrobiti.

Podrška dječjem razvoju i ulozi roditelja u novonastaloj situaciji

ZOVEM SE
EDA TOMLJANović. RADIM KAO
ODGAJATELJICA U DJEČJEM VRTIĆU
RIJEKA, PODCENTAR KRIJESNICA.

Razmišljala sam kako u ovo vrijeme izolacije održati kontakt s roditeljima, kako pomoći njima i njihovoj djeci, ali i da se ja osjećam dobro i korisno. Odlučila sam za svako dijete napisati individualni plan razvoja, koji sam slala na e-mail adresu svakog roditelja, pozivajući ih na kraju pisma na pismenu ili usmenu komunikaciju, ovisno o njihovim potrebama, željama ili sklonostima. Inače, individualni planovi se nalaze u razvojnim mapama djece i roditelji imaju mogućnost zajedno s odgajateljem na individualnim razgovorima iskomunicirati sve što je napisano, rečeno, zabilježeno i iznijeti svoje viđenje djeteta i njegovog razvoja. To je prilika da roditelj s odgajateljem dogovori ciljeve i zadáće za dijete, na kojima bi se radilo u sljedećem periodu – oni u obiteljskom domu, a odgajatelj u vrtiću. Ovaj 'korona plan' koji sam napisala izgleda malo drukčije jer je prilagođen specifičnim okolnostima u

Jadranka Eda Tomljanović, odgajateljica savjetnica
Dječji vrtić Rijeka

Kad si iscrpio sve mogućnosti, zapamti ovo – nisi.

Thomas Edison

kojima trenutno žive roditelji i njihova djeca, ali i odgajatelji. Da bi se bolje razumio plan, treba istaknuti da su većina djece predškolci, da je kod svih uočen napredak u razvoju, ali s pojedinom djecom treba pojačano raditi na određenim segmentima razvoja, odnosno na jačanju ciljanih kompetencija koje su im važne za dobar start u školi – životu.

Roditelji imaju bezbroj pitanja vezano za spremnost njihovog djeteta za školu, koja inače imaju prilike uputiti mi u izravnoj komunikaciji, u svakodnevnoj interakciji ili na raznim formalnim susretima. Naravno da prekid komunikacije sa mnjom, odgajateljicom njihovog djeteta, kod pojedinih roditelja može izazvati blagi strah ili stvoriti osjećaj nesigurnosti ili nesnalaženja u novoj situaciji. Zato je pojedinim roditeljima ovakav plan dao osjećaj sigurnosti, jer im je postalo jasnije što trebaju činiti, da im je osjećaj da 'imaju konce u svojim rukama'. Roditeljima je individualizirani plan putokaz kojim njihovo dijete treba ići da bi dostiglo sljedeći stupanj razvoja, odnosno zakoračilo na sljedeću razvojnu stepenicu. U planu sam navela jake strane djeteta (cjelovito

sagledane), područja na kojima je napredovalo od zadnje procjene razvoja, te područja na kojima treba pojačano raditi. S obzirom na to da nisam u mogućnosti biti izravno uključena u odgojno-obrazovni rad, roditeljima sam prepustila svoj dio 'posla'. Dala sam im neke smjernice, upute, ideje, prijedloge što bi mogli raditi s djecom i na koji način.

Cilj ovog članka je:

- Prikazati kako i bez svakodnevne interakcije roditelji i odgajatelji mogu održati povezanost, ostati u kontaktu i biti podrška jedni drugima.
- Prikazati otvorenu i iskrenu komunikaciju između roditelja i odgajatelja.
- Istaknuti važnost međusobnog uvažavanja i prihvatanja.
- Poslati poruku koliko je bitno graditi odnos međusobnog povjerenja koji onda najviše dolazi do izražaja u problemskim ili specifičnim situacijama.
- Pokazati kako i ovakve situacije, kad roditelji i djeca moraju biti zajedno 24 sata u istom prostoru, mogu biti pozitivne i dobre za cijelu obitelj. Samo ih treba prepoznati i na tome raditi!

INDIVIDUALNI PLAN

Ime i prezime djeteta: M. Š.
Vrijeme procjene: ožujak, 2020.

Jake strane	<ul style="list-style-type: none"> • komunikativna • lako sklapa prijateljstva • vođa • vesela • samostalna • senzibilna • kreativna • altruista • empatična • spretna
Napredak u razvoju	<ul style="list-style-type: none"> • bolja grafomotorika • manje dominantna • staloženija
Izazovi	<p>Raditi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proširivanju interesa na druga područja razvoja • poštivanju prava drugih • socijalnim kompetencijama: rasprava – kompromis • emocionalnim kompetencijama – izraziti emocije na prihvatljiv način • stvaranju radnih navika
Prijedlozi za rad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontinuirani rad u crtančici ili radnom listu. Usmjeravati je na polagano (precizno) rješavanje zadatka. Točno i precizno izvlačenje linija. Bojanje unutar crte kratkim i gustim pokretima. Nuditli likovne aktivnosti na temu – neki doživljaj ili predmet iz prostora (kolaž: rezanje, lijepljenje, crtanje olovkom, bojicama, slikanje, modeliranje). Pričanje po slikama, prepričavanje poznatih priča, izmišljanje priča na temelju nekoliko sličica. 2. Radi samoprocjenu – verbalizira ono što dobro radi i ono što bi trebala raditi bolje. Ono što treba naučiti, to joj postaje cilj (npr. pisati od crte do crte, bojati unutar crte, rezati po crti i sl.). Ispisuje ga na papir i lijepi na zid, iznad stola gdje radi radne listove, crtančicu i sl. <p>*napraviti crtovlje unutar kojeg piše tekst</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Pravila koja stalno krši ispisiće i stavljaju na vidljivo mjesto: ona ih verbalizira, a roditelj joj pomaže da ih stavi u oblik afirmativne poruke (ono što bi trebala činiti) u prvom licu jednine; istovremeno se određuju najviše tri pravila. *za promjene u ponašanju ili napredak u radu nagraditi malom naljepnicom ili pečatom 4. Uključiti je u raznovrsne igre i raznovrsne zadatke (Uno, Monopoly, domino i sl.). 5. Igre za razvoj emocionalne inteligencije (u prilogu) 6. Igre za razvoj pažnje i koncentracije (u prilogu) 7. Mozgalice

Plan za Matildu

Eda Tomljanovic <xxxxxxxx@gmail.com> 3. travnja 2020. u 12:42

Prima: Dolores XXXXXX <xxxxxxa@gmail.com>

Dragi Dolores i Krešo,
šaljem plan za Matildu i instrument za provjeru znanja, vještina i sposobnosti djece predškolaca. Možete provjeriti njezine kompetencije i poraditi na onima koje ne posjeduje. Šaljem igre i vježbe za razvoj emocionalne inteligencije i vježbe za razvoj pažnje i koncentracije, kao ideje. Šaljem nekoliko radnih listova, jer bi bilo dobro vidjeti koji tip ili koje vrste zadatka su joj najteže i na tome onda raditi. Bundeve se mogu izrezati i koristiti za igru – zadatku: Završi niz. Vi počnete niz, a Matilda završava po istom obrascu. Dobar je za razvoj koncentracije i razvoj logičkog zaključivanja. Treba na kartonu napraviti kvadrate koji će poslužiti kao podložak. Matilda neka radi podložak, crta kvadrate ravnalom, reže bundeve... i sl.

Matilda je pametna i zrela djevojčica, koja je u mnogočemu u razini ili iznad svojih vršnjaka. Stoga je bilo teško odrediti na čemu s njom treba posebno raditi. Dane su neke ideje i procjene, a vi ćete sami vidjeti jesu li one u skladu i s vašim razmišljanjima. Ono što je sigurno, jest da joj treba nuditi različite igre i aktivnosti, intelektualno zahtjevne, kako bi mogla napredovati u razvoju. Izuzetno je maštovita i kreativna i zato se najčešće i bavi takvim aktivnostima. Tu se osjeća najbolje, ali to može biti zamka. Treba je izvući iz zone komfora i ponuditi izazov!

Ukoliko imate bilo kakvih pitanja ili razmišljanja, pišite ili zovite!

Ljubite Matildu,
čuvajte se, veliki pozdrav,
Eda

Plan za Matildu

Dolores XXXXXX <xxxxxxxx@gmail.com> 3. travnja 2020. u 22:29

Prima: Eda Tomljanovic <xxxxxxxx@gmail.com>

Hvala, Eda, prvenstveno na brzi i uloženom radu i trudu oko Matilde, a onda i na iscrpnom izvještaju, prijedlozima, svim mogućim poveznicama, idejama...

Evo Matilda baš ima volju za rješavanjem zadatka za grafomotorički razvoj (bar danas), čak ona i Jordan zajedno rade, zadaju si zadatke. Da, Matilda najviše voli kreativno izražavanje i tu je 'doma', što se kaže.

Nacrtala je pregršt radova, naslikala slike na 5 platana (prava slikarica!), krenula je u izradu nekih zečića i jaja povodom Uskrsa. Trenutno im je plastelin hit, i to ne samo da naprave sićušne životinjice, nego se s tim životinjicama od plastelina igraju već danima! A vani (samo ispred kuće) već danima igramo pilića! Neumorni su! Otkako smo doma (ja radim terapije preko Skypea i vodim jogu online, tako da smo stalno zajedno), odnos u obitelji svih nas postao je mnogo skladniji, smireniji... Matilda i Jordan igraju se zajedno više no ikada! Gledaju TV manje no ikad! Jako dobro se slažu, što zaista nije bilo tako do prije mjesec dana. Valjda je i njima trebalo da se malo smire (tempo im je bio dosta žestok – ujutro vrtić/škola, popodne treninzi). Sve je nekako opuštenije, iako je situacija 'skučenija', ta ograničenost kretanja. Ona je postala uviđavnija, više ne mora baš sve biti po njezinom (pokuša, ali prihvati kad ne ide). Kao da je počela shvaćati i prihvataći da i drugi imaju pravo na želje (kao i ona) i da se ponekad ne mora sve odvijati po njezinom planu. I strpljivija je... samo je i dalje glasna. Baš zna vikati, pogotovo na Jordana. No, ipak se nađu negdje na sredini (u većini slučajeva). Primjećujem da jako prati odnos mene i Kreše, kako razgovaramo, je li ton povišen... i odmah reagira! Vrlo je senzibilna i upija ono neverbalno i verbalno. Osjetljiva je na nepravdu strašno! I vrlo je privržena i meni i Kreši, a ova korona joj baš odgovara! Rekla je: 'Mama, baš je super ova korona kad ne moraš ići popodne raditi!' Taj moj rad od kuće ne-kako i ne shvaća kao rad jer sam doma, samo u drugoj sobi. I tako, s njom nikad nije dosadno. Obožavam je!!! A kako ste vi? Jeste se prilagodili ovim naglim i drastičnim promjenama u životu? Vidim da vam posla ne nedostaje, i vi radite od kuće ili?

Neću vas više gnjaviti i daviti, želim vam ugodan vikend i nadam se skorašnjem susretu u živo!

Lijep pozdrav, Dolores

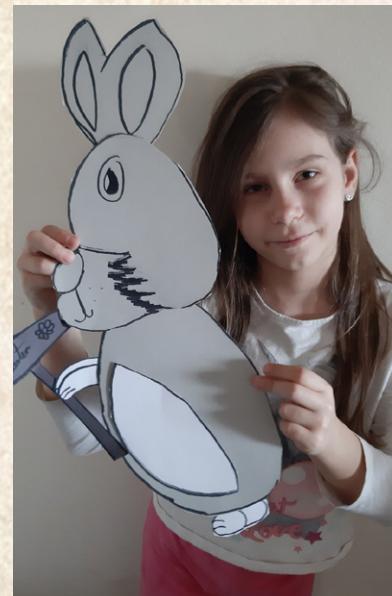
Dječji vrtić na Viberu

Višnja Vekić-Kljaić, odgajateljica savjetnica
Dječji vrtić 'Osijek'

JA SAM VIŠNJA VEKIĆ-KLJAIĆ I
ODGAJATELJICA SAM U DJEČJEM
VRTIĆU OSIJEK.

Zajedno s kolegicom vodim mješovitu odgojnju skupinu djece, s 25 upisane djece od 3,5 do 6,5 godina. Provodimo program s integriranim engleskim jezikom u Dječjem vrtiću 'Pčelica', koji broji osam odgojnih skupina djece i ukupno više od 200 upisane djece rane i predškolske dobi. Pri upisu djece u dječji vrtić, već na prvom roditeljskom sastanku s roditeljima dogovaramo različite oblike suradnje i načine komuniciranja. Predlažemo im i digitalnu tehnologiju te aplikacije koje podržavaju dijeljenje foto i video zapisa aktivnosti i njihove djece. Roditelji su izabrali aplikaciju Viber te smo pripremili zatvorenu online grupu svih roditelja koji su željeli sudjelovati u ovom obliku suradnje i komunikacije. U grupi aktivno sudjeluje jedan roditelj djeteta, obično majka, ali u razmjenama informacija sudjeluju i očevi. Tijekom pedagoške godine u Viber grupi izmjenjujemo važne informacije povezane

s organizacijom odgojno-obrazovnog procesa, obavijesti o organiziranju izleta, posjeta, roditeljskih sastanaka, individualnih razgovora, sadržaju Info kutka za roditelje te projektima koji se provode tijekom pedagoške godine. U prikazu aktivnosti nastojimo zaštiti identitet djeteta.

Početkom pandemije Covid 19 virusa i nakon preporuka o nepohađanju dječjeg vrtića, upravo je pomoću Viber grupe omogućen kontakt s roditeljima i djecom te kontinuirana dvosmjerna komunikacija. Spontano smo počeli s dijeljenjem pjesmice s YouTubea o redovitom pranju ruku, a nastavili s različitim aktivnostima i sadržajima. Podijelili smo linkove s predstavama za djecu osječkog Dječjeg kazališta Branko Mihaljević, songove i priče koje su za djecu pjevali i pričali glumci našeg kazališta. Kad smo pronašli i podijelili linkove s dječjim slikovnicama, jedna majka nam se pridružila i podijelila pronađene slikovnice s weba, a glavni junak u tim pričama ima ime kao njezin sin Filip. Uspostavljanjem dvosmjerne komunikacije, nastavila se socio-emocionalna veza sa svakim djetetom iz naše odgojne skupine, kao i podjela različitih sadržaja. Od ostalih aktivnosti izdvajamo link o izradi materijala za gnječenje i oblikovanje koji roditelji mogu pripremiti kod kuće, djeca mogu vježbati finu motoriku, razvijati kreativnost i aktivno provoditi vrijeme kod kuće. Bila nam je važna aktivnost i uključenost djeteta u različite aktivnosti, a fokus je bio na individualnom pristupu djetetu jer bismo nakon toga fotografije pojedinih aktivnosti izmjenjivali, komunicirali s roditeljima i djecom. Objavljivali smo i edukativne materijale o psihološkoj pomoći za djecu i roditelje koji su objavljeni na internetu, a odnose se na pandemiju i izoliranost od društvenog života – djece od vršnjaka i od nas. To su slikovnice s preporukama psihologa o načinima i sadržaju razgovora

s roditeljima o virusu i pandemiji te o važnosti zaštite i redovite higijene. Početkom proljeća i toplijeg vremena, roditelji su počeli objavljivati fotografije različitih sportskih aktivnosti iz svojih dvorišta, prve vožnje biciklom na dva kotača, prve karate-vještine koje je jedan dječak učio preko tečaja na internetu, plesne korake djevojčice naučene s YouTube kanala. Subotom bismo upriličili virtualne posjete domovima djece. Roditelji su objavljivali fotografije o aktivnom i strukturiranom provođenju vremena kod kuće, jedni su druge motivirali različitim aktivnostima za uključenost i aktivno provođenje slobodnog vremena. Bilo je i slanja pusica, zagrljaja, podrške da svi zajedno izdržimo ovu izoliranost i da budemo emocionalno stabilni. S početkom pandemije Covida 19, djeca naše odgojne skupine redom su počela dobivati vodene kozice.

Stoga je roditeljima Viber grupa poslužila i za razmjenu informacija o učinkovitoj pomoći za liječenje i olakšavanje simptoma ove zarazne dječje bolesti.

Tijekom svibnja su se u našem dječjem vrtiću organizirale različite aktivnosti s roditeljima, biciklijada, sportske igre, kreativne radionice, plesne radionice, gostovanja roditelja koji sviraju neki instrument, roditelja sportaša i slično. Plan nam je da putem Viber grupe pokušamo organizirati vožnju bicikla po dvorištu, zajedničke sportske igre djece i roditelja, kreativnu radionicu i slično. Prilika je ovo za novi oblik suradnje s roditeljima, odnosno proširivanje starih uhodanih oblika suradnje. Svi zajedno promišljamo o aktivnostima za dobrobit djeteta, a na taj način razvijamo kurikulum putem online komunikacije Viberom koji nam je nametnula pandemija Covida 19.

Virtualni popodnevni krug

JA SAM ESMINA SKOPLJAK,
ODGAJATELJICA DJEČJEG VRTIĆA
MATULJI.

U ovim vremenima prijeko potrebne fizičke distance smatrala sam da je moguće iskoristiti dostupne resurse kako bi se djeca međusobno vidjela i čula. Posebnu pažnju predajem interakcijama djece i osjećaju pripadnosti kolektivu, koji je, nažalost, sada raspršen. Iako se činilo da kolektiv u ovim uvjetima ne može biti povezan, nakon upita pridružujem se Viber grupi roditelja. Već u prvom krugu razmjene informacija saznali smo tko kopa i sadi povrće, 'traži naftu' s punom opremom, *pictura zid*; igra se u svojem zelenom dvorištu; stvara svoje kreativne uratke od onoga što trenutno ima... Otvaramo raspravu o ideji virtualnog druženja i vrlo brzo postaje jasno da je u ovom trenutku razdvojenosti to prava stvar. Uz podršku moje drage kolegice Andree, pedagoginje i ravnateljice,

krećem u realizaciju za koju mi se čini da je pod upitnikom zbog mog skromnog znanja rada na platformama. Svi smo uzbudeni, broj uključenih se neprestano povećava. Dobro, to je to, pokušat ćemo. Nikada neću zaboraviti to užudenje kad su se počele otvarati slike, pozdravi, uzvici, čuđenja mlađe djece. Prelijevala se sreća iz ekran... sve dok se nije sve zamrznuo. Pokušavamo riješiti probleme podjele ekrana jer je vidljivo da se mnogi ne mogu uključiti, ali njihovi međusobni pozdravi i mahanja ne prestaju. U ponovnim pozivima uspjeli smo razgovarati sa svakom obitelji i razmijeniti ideje o platformi koja daje više mogućnosti. Slijede i pozitivni komentari u Viber grupi. Osnovna ideja je da djeca razgovaraju kao što to činimo u našem jutarnjem krugu. U idućim susretima

Esmina Skopljak, odgajateljica
Dječji vrtić Matulji

Zečići online!

Percepcija roditelja i djece o online komunikaciji s odgajateljicama

MI SMO TAMARA I ANA I
ODGAJATELJICE SMO U DJEČJEM
VRTIĆU SAVICA.

Tamara Kocakov, odgajateljica
Ana Borojević, odgajateljica mentorica
Dječji vrtić 'Savica', Zagreb

U svojoj skupini provodimo Program ranog učenja engleskog jezika. U trenutku kad je Covid 19 pokucao na vrata Hrvatske, osjećaj nepripremljenosti nas je sve zatekao. Ipak, znale smo da roditelji imaju očekivanja od nas u novonastaloj situaciji i da djeca trebaju podršku.

Došlo je vrijeme kad djeca zbog svoje sigurnosti vrijeme koje su do jučer provodili u okvirima dječjih vrtića mijenjaju u sigurnost obiteljskih domova, sigurnost bez socijalnih kontakata i bez svega onoga što im je do jučer bila vrtička svakodnevница.

Pitale smo se kako im olakšati vrijeme kod kuće, kako pronaći način da ostanu u kontaktu sa svojim prijateljima.

Zajedničkim promišljanjem, razmaztranjem svih prihvatljivih medija za sigurnu komunikaciju, odlučile smo s roditeljima stupiti u kontakt putem WhatsApp grupe. S djecom i obiteljima kontaktiramo na dnevnoj bazi, a kako djeca provode vrijeme bez vrtića i kako funkcioniра naša grupa najbolje će objasniti sama djeca i njihovi roditelji u svojim izjavama:

Moja Niku je baš tužna što nema vrtića i nedostaju joj jako prijatelji i tete. Vjerujem da joj je nekad i dosadno. Zahtjevno je i u cijeloj ovoj gunguli i brizi za zdravlje, meni je ova grupa zaista takva radost i opuštanje kad vidim te slatke klinče. Niku je oduševljena kad vidi prijatelje i svakom se videu jako veseli. 'Mama, vidi kako pjevaju i plešu..' Tako da vama, Ana i Tamara, puno hvala na pažnji i ljubavi koju nama svima posvećujete.

Petar stalno traži da gleda snimke prijatelje iz vrtića. I što se tiče zadataka, nije htio ništa dok je mislio da su to neke moje ideje, ali kad sam mu rekla da mu to šalju tete, odmah se rado prihvatio posla. I onda čim završi pita jesam li to poslala tetama da vide. Ne stignemo uvijek sve, ali super dođe za ispuniti vrijeme na drugačiji i kreativan način.

Vaš ulazak u grupu i zadaci Niku su oduševili, kad je vidjela prijatelje i njihove pozdrave počela je plakati od sreće. Pjesmicu je naučila kako brzo jer je jedva čekala da to snimimo i pošaljemo prijateljima. Svaki dan ispituje koje ste nove zadatke zadale.

Eksperiment ju je oduševio i razjasnio joj situaciju s koronom.

Ajme kako zločeste bakterije i virusi bježe od sapunčića! Niku Š.

I ja imam zadaću, tete su mi dale zadatak! Niku Š.

Oslikavanje ručica je bilo super!
Borni

Borni je bilo jako dragو kad ste se uključili u grupu i kad je gledao filmiće svojih prijatelja. Istovremeno se i rastužio zato što je tada zapravo shvatio koliko mu nedostaju.

Ideja nas je oduševila, kako Nou, tako i nas roditelje, te nas je potaknula na više aktivnosti u danu. Svaki dan nastojimo imati neki novi projekt.

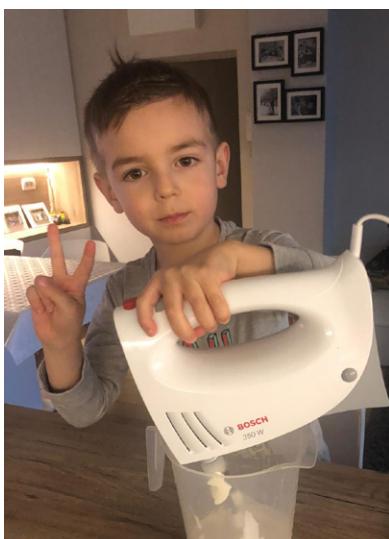
Noa je bio oduševljen što su se tete javile, što je mogao vidjeti svoje prijatelje. Ponekad se požali da mu prijatelji nedostaju. Nastojimo mu objasniti koliko je moguće i, naravno, ostati pozitivni u svemu ovome. Noi se najviše svidjela izrada ruku, bojanje, pjevanje pjesmice te smo nakon toga na njegovu ideju imali bojanje i izrezivanje dinosaуra.

Tjelesnu aktivnost pokušavamo 3 puta tjedno, ovisno o raspoloženju.

Veselimo se dalnjim zadacima i s nestrpljenjem ih očekujemo.

U ovoj nevolji nastojimo biti pozitivni i izvući ono najljepše i moram priznati da stvarno uživamo provodeći vrijeme zajedno... vjerojatno više nikada u životu nećemo imati priliku toliko vremena provesti zajedno. Mirna je jako sretna kad ima priliku vidjeti svoje prijatelje... sve snimke pregledava po nekoliko puta. Gledajući njih, i ona se ohrabriла i pristala na snimanje za prijatelje. Vaš smajlić koji plješće pregledala je bar 50 puta... njoj to puno znači. Isto tako, vaši zadaci s ručicama i pjesmicama jako dobro dođu kad nam postane ideja, a i djeca shvate da imaju neki zadatak i obavezu. Puno hvala na trudu!

Kada su teta Tamara i teta Ana aktivirale WhatsApp grupu naše vrtičke grupe, Sara je bila jako sretna. Osim što svakodnevno dobivamo nove zadatke (od jutarnje tjelovježbe, učenja pjesmice o važnosti pranja ruku, do raznih pokusa) kroz koje djeca uče nove stvari, videa ih uveseljavaju i krate im vrijeme. Sara je na ovaj način dobila priliku da vidi svoje prijatelje s kojima je inače provodila dane, a sada ih nažalost uopće ne viđa. Svaki video ili sliku svojih prijatelja pogleda nekoliko puta i to je jako veseli i pomaže joj da izdrži do ponovnog susreta s njima. Hvala tetama na ovoj super inicijativi i trudu da nam olakšaju ovaj izazovan period koji je pred nama.

Vito svaki put pita: 'A zašto moramo opet raditi neki zadatak?' Međutim, vrlo rado ga odradi, ali bez previše ponavljanja. Najviše mu se svidio zadatak s prvom pozdravnom porukom i vježbanjem, odnosno plesanjem u njegovom slučaju. Pjesmica je trenutno hit za slušanje, ali ne i za pjevanje, još. Što se tiče grupe, sviđaju mu se videa, najviše ona od njegove ekipa koje može uzastopno pogledati i po nekoliko puta. Trenutno smo u zaostatku sa zadacima jer vikendom zajedničko vrijeme provodimo u prirodi skupljajući kameniče, prazne kućice od puževa, beremo vlasac i medvjedički luk koji Vito gušta brati, ali ne i jesti. Sve u svemu, pokušavamo izvući najbolje iz trenutne situacije.

Već tri tjedna provodimo dane zajedno u kući. Oboje radimo od doma pa je na početku bilo malo zbumujuće. Sada smo se već uhodali. Janku se u početku svidjelo biti doma, ali već mu malo fale prijatelji i tete. Grupa nam je fora, naročito što Janko može vidjeti malo i frendove. Za zadatke smo ga morali malo nagovarati jer nije isto kad mu kaže teta ili mi. Ali uz malo truda smo uspjeli. U tome nam dosta pomaže seka Sunčica koja je prava motivatorica.

Korina se baš jako obradovala prijateljima koje je mogla vidjeti preko videa, te se rado prihvatile svakog zadatka. Iako se u nekim situacijama sramila, kad je vidjela svoje prijatelje u videu, odmah se ohrabrla. Veselimo se novim zadacima! Sviđa nam se što i u ovoj situaciji možemo svi zajedno komunicirati i biti povezani!

Moj vrtić u izazovu

JA SAM MONIKA
I PEDAGOGINJA SAM U
DJEČJEM VRTIĆU
VINKOVCI

Svako vrijeme nosi izazove, no malo tko je očekivao da čemo u vrlo kratkom vremenu svu svoju stručnost staviti na raspolaganje pandemiji novog virusa. Dječji vrtić 'Vinkovci' ima sedam objekata i preko pet stotina djece. Svaki dan smo bili na raspolaganju roditeljima koji nisu imali mogućnost zbrinjavanja djece. Međutim, kad je došla odluka o zatvaranju vrtića zbog sigurnosti djece i odraslih, ravnateljica Suzana Zidar imala je ideju koja je naišla na oduševljenje svih odgajateljica. Svaka odgajateljica je u svom domu snimila kratki video koji se svakodnevno u vremenskom terminu od 10 do 11:30 prikazuje online, na Facebook stranici.

Kako je pandemija Covid-19 u kratkom vremenskom roku preuzeila sav medijski prostor, djeci je bilo važno objasniti o čemu je riječ. Vrlo često se događa da roditelj želi poštediti dijete nekih loših tema, no kad je riječ o ovoj situaciji kako je važno s djecom razgovarati iskreno u skladu

s njihovom dobi i stupnjem njihova razvoja. Razgovor roditelja s djetetom prilika je da se isprave krive informacije koje dijete dobije iz drugih izvora. Djetu se promijenila svakodnevica, rituali na koje je naučilo, nedostaju mu prijatelji i njegove odgajateljice. Stoga se pokrenula cijela lavina dobrih ideja kako našim mališanima omogućiti barem kratko susret s njihovim odgajateljicama. Cilj je bio pokazati djeci i roditeljima da smo tu za njih i da smo im podrška. Bilo nam je važno objasniti djeci da se virus brzo širi, da se može spriječiti pranjem ruku i boravkom u kući. Poslali smo poruku djeci da im želimo olakšati i uveseliti boravak kod kuće. Odgajateljice svakodnevno snimaju videa u kojima prikazuju različite aktivnosti – od pranja ruku, pričanja priča i čitanja slikovnica, različitih kreativnih aktivnosti i izrade različitih modela cvjetova, košarica, uskršnjih motiva, leptirića, pjevanja pjesmica i brojalica do tjelesnih aktivnosti i plesanja zumbe. Odgajateljice su krenule s ovim aktivnostima od srca žečeći djeci svoje skupine pružiti nakratko dodir s njihovim vrtićem, barem virtualno. Pokazalo se da je ovo bio najbolji način osnaživanja djece u situaciji kad ni roditelji ni odgajateljice nisu mogli osigurati djeci svakodnevno uobičajeno djelovanje. Djeca su pažljivo slušala upute svojih odgajateljica

Monika Dragun, pedagoginja
Dječji vrtić 'Vinkovci'

i uživala u aktivnostima koje su za njih pripremale. Roditelji svakodnevno šalju brojne pozitivne reakcije i ohrabrujuće povratne informacije. Tvrde da djeca marljivo odrađuju aktivnosti i jedva čekaju novi dan da vide hoće li sutra 'njihova teta biti na redu'. Na neki način ove su aktivnosti pomogle djeci imati situaciju pod kontrolom i dati im osjećaj rutine. Svi smo s ovom situacijom naučili kako svoju stručnost, fleksibilnost, kreativnost i ljubav prema djeci brzo možemo preusmjeriti u novu snagu koja pomaže obogatići svakodnevnicu koja nam se svima drastično promijenila. Odgajateljice su svakodnevnim aktivnostima osnažile ne samo djecu, već i same sebe. Otvorile smo Viber grupu gdje dijelimo svakodnevna iskustva te potičemo odgajateljice koje su zatvorene u sebe i teško pokazuju svoja umijeća pred drugima. Ova situacija pokazala je odgajateljicama da snagom podrške mogu izdržati sve izazove i da su na djelu pokazale kako izgledaju refleksivni praktičari. Medijski smo dosta popraćeni te nam se priključuju i djeca koja ne pohađaju naš vrtić. Drago nam je da je nakon nas puno drugih vrtića u Hrvatskoj pokrenulo istu inicijativu. Ideja ravnateljice pokrenula je složnost i kreativnost odgajateljica i ono najvažnije – snažnu podršku djeci i roditeljima.

Što kada djece u vrtiću nema?

JA SAM BARBARA
I RADIM KAO PEDAGOG U
DJEĆJEM VRTIĆU DUGA

U posljednja tri tjedna, nama poznat način rada u predškolskoj ustanovi preokrenuo se i promijenio zbog pandemije uzrokovane korona virusom. Od samog početka, kad nismo još znali kakve će razmjere uzeti, prilagođavali smo se dnevno. Značajnija promjena dogodila se kad osnivač, grad Umag, donosi odluku kako od idućeg dana preporučuju roditeljima dovođenje u vrtić samo one djece čiji roditelji ne mogu osigurati boravak djece kod kuće. Taj dan u vrtiću imamo oko 30% djece. Već je tada bilo čudno i nelagodno. A već za idući dan dolazi naputak da se predškolske ustanove zatvaraju za svu djecu. Na posao dolaze samo odgajatelji, stručni suradnici i svi ostali djelatnici naše predškolske ustanove. Taj smo dan posvetili pospremanju i dezinfekciji naših radnih mјesta. U tome imamo iskustva, jer to radimo nakon svakih praznika, kad su pojedini objekti dulje zatvoreni. Dan brzo prolazi, a zatim dolazi vijest kako od idućeg tjedna svi ostajemo kući i radimo od kuće.

I što sada? Nismo tada razmišljali

dugoročno, bila je polovica ožujka i rok koji smo tada imali bila su dva tjedna kod kuće. Svima je rečeno da ponesu kući ono što misle da mogu od kuće raditi. Znamo da se kod svih može nakupiti zaostataka u vođenju dokumentacije, pisanju razvojnih mapa, ili realizaciji ideja za neke poticaje, teme, projekte. Trebalо je toga biti dovoljno za ta dva tjedna. No, kako je vrijeme odmicalo i pristizale su odluke i vijesti Kriznog stožera i osnivača, postalo je jasno da to neće biti samo dva tjedna. Većinu međusobne komunikacije nas stručnih radnika u vrtiću održavamo mailovima i putem Viber grupe. Viber grupu u kojoj su odgajatelji, stručni tim i ravnateljica imamo već odavno. Ta Viber grupa postaje nam najbrži način brze razmjene informacija, mjesto za jednostavno postavljanje pitanja i brze odgovore.

Od samog početka našeg rada od kuće, pitamo se koja je sada naša uloga i što trebamo činiti. Odmah smo se složili da na dvije teme trebamo staviti naglasak: podrška obiteljima i održavanje kontakta s obiteljima, te razni poslovi koje svaki pojedinac može odraditi od kuće, a vezani su uz specifične potrebe skupine, njegovo područje posebnog stručnog interesa i sl. Psihologinja predlaže da krenemo

s objavljivanjem tekstova podrške obiteljima na našim web i Facebook stranicama. Ona odabire kvalitetne tekstove, web stranice, materijale i šalje ih meni, a ja ih kao administrator obje naše stranice objavljujem svaki dan, prema potrebi se konzultirajući s ravnateljicom i timom.

Ubrzo potičem inicijativu da osim tekstova podrške objavljujem i ideje kako da roditelji s djecom kvalitetnije i aktivno provedu vrijeme. Preko naše Viber grupe pozivam odgajatelje da mailom šalju ideje za igru i aktivnosti koje se mogu provoditi kod kuće, a ja ћu ih objavljivati. Većina odgajatelja rado se odaziva na taj poziv i šalje veliki broj igara i aktivnosti. Odlučujem kako ћemo svakodnevno objavljivati aktivnosti koje su tekstom i fotografijama osmislimi naši odgajatelji. I takve pristigle aktivnosti prilagođavam da budu vizualno privlačne, jednostavno i jasno napisane i potkrijepljene fotografijama. Pazim da aktivnosti koje objavljujem budu primjerene predškolskoj dobi, pritom ne zaboravljam i djecu rane dobi (1. – 3. god.), kao i da bude podjednak omjer kreativnih i mјirnih aktivnosti, te onih koje traže pokret i veći motorički angažman. Za neko kasnije vrijeme ostavljamo brojne linkove i gotove ideje koje se mogu pronaći na internetu.

Barbara Mikluš

Stručna suradnica, pedagoginja mentorica
Dječji vrtić i jaslice 'Duga' Umag

Primjer jedne igre koju je pripremila odgajateljica i koja je objavljena na web i Facebook stranici vrtića:

<https://www.duga-vrtic.hr/>

<https://www.facebook.com/dugaumag/>

Čarobna ploča za pisanje i crtanje

Za ovu ploču trebat će vam:

- tacna ili plitka posuda
- šljokice (može i brašno, kukuruzno brašno...)
- škare
- papir
- flomaster
- slamka

1. Izrežite manje pravokutne papire i na njima ispišite riječi po želji.
2. Na tacnu (plitku posudu) pospite šljokice tako da prekrijete cijelu površinu.
3. Pišite po površini tacne slamkom, nekim štapićem ili prstom.
4. Ovoj ploči nije potrebna spužva za brisanje. Jednostavno lagano protresite tacnu i ona je opet spremna za pisanje ili crtanje po želji!
5. Dijete može pisati ili crtati prema zadatku koji ste mu zadali ili samostalno, što želi.

Nemir, nelagoda i neizvjesnost koju je izazvala ova pandemija, osjeća se i među stručnim radnicima dječjeg vrtića. Kad je prošlo početno vrijeme prilagodbe na novonastalu situaciju, zaredala su i pitanja, poneko negodovanje, ali i ideje i inicijativa. Tada stručni tim s ravnateljicom izrađuje naputak s popisom poslova koji se mogu raditi od kuće, jer se čini da je potrebno ponuditi širinu ideja i dati smisao i sadržaj prinudnom ostanku kod kuće. Prijedlog poslova dijelimo na one u odnosu na djecu, skupinu i vrtić, u odnosu na roditelje, na same sebe i na suradnju sa stručnim timom, te dajemo dovoljno prijedloga po svakoj točki. Osnova je oslanjanje na vlastita profesionalna znanja i kompetencije i njihovo upotpunjavanje i

proširivanje. Poslovi za koje u normalnim uvjetima rada nemamo dovoljno vremena, sada se mogu kvalitetno odraditi, a za kompetencije koje želimo usavršiti sada imamo više vremena. Iako najteži dio rada od kuće predstavlja činjenica da nas ne okružuju djeca, ta nas je činjenica potaknula da s djecom i njihovim roditeljima održavamo drukčiju komunikaciju. Jako je važno na bilo koji način održati vezu s djecom i obiteljima i dati im do znanja koliko su važni i koliko na njih mislimo. Zato se oslanjamo na tehnologiju koja nas okružuje, i osim web i Facebook stranice, odgajatelji se služe mailovima i grupama (Viber, WhatsApp) putem kojih razmjenjuju ideje i informacije. Zadovoljstvo roditelja ovakvim

načinom obraćanja postaje vidljivo baš ovih dana, kad nam pristižu fotografije i prijedlozi aktivnosti koje su roditelji, potaknuti našim idejama, radili s djecom kod kuće. Žele da se i njihova iskustva objave i zahvaljuju se odgajateljima na trudu i svim idejama koje s njima razmjenjuju.

Što smo postigli i je li naš trud bio dovoljan, vidjet ćemo kad se vratimo u vrtić, okupimo se u timovima i analiziramo utjecaj koji je ova neplanirana situacija ostavila na rad vrtića i na nas same.

Ne znamo koji nas još izazovi u naредnom periodu čekaju. No sigurni smo da ćemo upotrijebiti sva svoja znanja, biti profesionalni i prilagoditi se kao i do sada.

Video snimke kao prijedlog aktivnosti za djecu

Pozdrav svima!
Moje ime je Monika Kamenić
i radim kao odgajateljica u
predškoli koja djeluje u
okviru osnovne škole
Orehovica.

Orehovica je općina u Međimurju u kojoj uglavnom živi stanovništvo koje se bavi poljoprivredom. Većina djece nije uključena u rani i predškolski program, već se uključuju samo u predškolu pred polazak u školu. Dodatno, u općini živi oko 18% Roma, a neka djeca do polaska u školu ne svladaju hrvatski jezik.

Od prošle godine u našem mjestu djeluje Centar igre i knjižnica igračaka 'Krenimo zajedno'. Ja sam ujedno i koordinatorica tog Centra. Centar igre je prostor u kojem djeca i njihove obitelji mogu zajedno kvalitetno provoditi vrijeme te je veoma važan za djecu koja žive u nepovoljnim uvjetima. Namijenjen je svoj djeци koja će u njemu zadovoljiti svoje interesne, pokazati svoje vještine, družiti se sa svojim prijateljima, mlađom djecom ali i odraslim osobama. Sastavni dio našeg Centra je i knjižnica igračaka u kojoj djeca mogu posuditi didaktičke igračke i njima se igrati kod kuće. Članstvo u našem centru i sve aktivnosti koje se u njemu provode potpuno su besplatni. Centar je otvoren dva puta tjedno od 16:00 do 19:00 sati.

Monika Kamenić, odgajateljica
Centar igre i knjižnica igračaka Orehovica

KRENIMO ZAJEDNO
centar igre i knjižnica igračaka
CENTRU DĀ ŽOK HAJDEC UNA ĮNGRĀMADĀ

Nakon što su svoja vrata zatvorili i škola i predškola, zatvorio se i Centar igre, a djeca i roditelji izgubili su priliku za susrete, podršku stručnjaka i međusobnu podršku. Razmišljali smo kako obiteljima pokazati da, bez obzira na to što se ne viđamo uživo, i dalje brinemo o njima. Djeca su jako zavoljela naša druženja i mi ih nikako nismo htjeli prekidati. Željela sam djeci i njihovim roditeljima pokazati na koje sve načine mogu kvalitetno provoditi vrijeme sa svojom djecom u kući. Stoga sam krenula snimati kratke video isječke. Na video isjećima djeci i roditeljima objašnjavam kako uz razne lako dostupne materijale izraditi kod kuće zanimljive igre ili poticaje za igru. Nisam imala nikakvog iskustva sa snimanjem, niti neku posebnu opremu. Za svoja snimanja koristim mobitel i autodržać za mobitel kojega pričvrstim za stakleni stol. Snimke su kratke, traju do 3 minute. U početku je bila prisutna velika trema, no pozitivne reakcije djece su me 'natjerale' da i dalje snimam. Većinom biram aktivnosti koje od djece zahtijevaju

kretanje, jer smatram da im je to trenutno najpotrebniye. Osmisljavam razne 'poligone' za kretanje po stanu ili kući i trošenje djeće energije. Neke aktivnosti su i natjecateljskog karaktera pa ih može igrati cijela obitelj. Isto tako predlažem i neke kreativno-likovne zadatke. Nastojim za svakoga osmislići ponešto. Neke materijale mogu starija djeca u svojim aktivnostima izraditi a mlađa se njima igrati.

Sve video snimke dostupne su na Facebook stranici Centra igre.

Do sada smo snimili:

- pečate i cvjetni vijenac
- poligon
- igru otvaranja bombona štapićima
- veselu kuglanu
- labirint
- tenis u kući
- skriveno blago
- skakanje s lopticama u kući.

Posjetite nas i preuzmite video na:
<https://www.facebook.com/Centar-igre-i-knjiga-%C5%BEnicraigra%C4%8Daka-Krenimo-zajedno-Orehovica-103607047806505/>

Suradnja vrtića i knjižnice u online okruženju

MOJE IME JE NATAŠA NOVAK I
ODGAJATELJICA SAM U SKUPINI
PČELICE VEĆ NIZ GODINA.

Zbog situacije koja nas okružuje, dječjeg nerazumijevanja trenutne situacije, nedostatka prijašnje rutine, zbog ograničenih aktivnosti kojima bi se roditelji mogli baviti s djecom u obitelji, zbog zabrinutosti realnom situacijom, odgajatelji dječjeg vrtića 'Fijolica' iz Preloga pokušavaju pružiti novu vrstu podrške roditeljima i djeci. Uspostava i korištenje digitalnih tehnologija u međusobnoj komunikaciji roditelja i odgajatelja ovih dana poprima svoju potpunu svrshodnost i učinkovitost. Nastojali smo se, u skladu s digitalnom pismenošću, prilagoditi interesima te potrebama djece i roditelja, osobito putem aplikacija poput Vibera, WhatsAppa, web stranica vrtića te društvene mreže Facebook.

Kao vid suradnje s roditeljima, njeđujemo suradnju preko zatvorene Facebook grupe. Sadržaj, ciljevi i pravila ponašanja od prvog su dana jasno postavljeni i poštovani. Kako bi se prilagodili trenutnoj situaciji, ali i konkretnim mogućnostima, nastojimo osigurati kontinuitet u odgoju i obrazovanju, te roditelje motivirati na aktivno i smisleno sudjelovanje u radu s djecom kod kuće, u aktivnostima koje smo započeli u vrtiću, a koje su nastale iz potrebe i interesa djece. Djelujemo

u gradu u kojem smo blisko povezani s lokalnom zajednicom, ponajviše s knjižnicom i čitaonicom, pa smo tako udružili snage i svakodnevno nudimo djeci i roditeljima poticaje za moguće aktivnosti.

S obzirom na to da kontinuirano s ravnateljicom Knjižnice i čitaonice Grada Preloga, Majom Lesinger, stvaramo vlastite digitalne materijale poput digitalnih slikovnica i interaktivnih edukativnih *online* igara, koje se uklapaju u naš i njihov plan rada te je usklađen s trenutnom situacijom i željama i potrebama djece, sam rad na daljinu te pronalazak resursa ne predstavlja nam veliki izazov.

U našem slučaju, Knjižica i čitaonica Grada Preloga pomogla nam je identificirati besplatne kvalitetne internetske resurse za obrazovanje i zabavu djece. Naravno, u velikoj mjeri nudi digitalnih *online* materijala koji često krše autorska prava, knjižnica se pokazala kao pouzdan partner u pronalasku, odabiru i procjeni resursa koje slobodno možemo dijeliti s roditeljima u svojoj Facebook grupi.

Vrtić ONLINE

Činjenica da su angažiranost i odaživ roditelja stopostotni, dovoljan je dokaz da su ponuđeni, pomno odrabani, materijali korisni i učinkoviti.

Nataša Novak, odgajateljica savjetnica,
Dječji vrtić 'Fijolica', Prelog
Maja Lesinger, knjižničarka
Knjižnica i čitaonica Grada Preloga

Roditelji objavljaju opservacije postignuća djece u vidu foto i video zapisa, anegdotskih zapisa, ali isto tako, zajedno sa svojom djecom, iniciraju daljnje aktivnosti i predlažu moguća sredstva i poticaje.

Potaknuti nastavom na daljinu na državnoj televiziji, koju većina djece svakodnevno prati, organizirali smo vrtić putem Facebooka. Odgajatelji šalju prijedloge u vidu aktivnosti za razvoj predpisačkih vještina, likovnih ili glazbenih tema ili drugih aktivnosti, a roditelji svakodnevno šalju dječje uratke.

Bez obzira na mnoštvo predloženih poticaja, materijala, aktivnosti, priča, slikovnica i filmova, ništa ne može nadoknaditi izravnu međusobnu interakciju. Djeci teško pada nedostatak i sigurnost koju pruža rutina, ali i razdvojenost od djece iz skupine i odgajatelja.

U prilogu nudimo naš izbor nadmjestaka za sve aktivnosti koje vrtić i knjižnica provode zajedničkom suradnjom te, naravno, u izravnoj interakciji s djecom. Napominjemo da su svi navedeni resursi na hrvatskom jeziku i da ne krše autorska prava te su besplatni i slobodni za korištenje u odgojne i obrazovne svrhe.

Odgajateljske predstave u domovima djece

JAM DUBRAVKA,
ODGAJATELJICA SAM U
DJEČJEM VRTIĆU SAVICA.

Dubravka Grgošić-Dragić, odgajateljica savjetnica
Dječji vrtić 'Savica', Zagreb

Predstava 'Kućica'

U mojoj dugogodišnjoj odgajateljskoj praksi uvijek me vodila ideja da je umjetnost područje u kojem dječje maksimalno razvija svoje sposobnosti, vještine, znanja, kreativnost, a da pritom njegova osobnost dolazi do izražaja. Dijete udubljeno u stvaranje likovnog djela, istraživanje zvuka i glazbe, oblikovanje pokreta u plesu ili pretvaranje u lik u scensko-dramskom stvaranju postavlja na scenu svoj svijet, onako kako ga ono zamišlja, osjeća, režira. Kao što je važno da djeci omogućimo uvjete u kojima će se moći izražavati slobodno i neopterećeno šablonama i stereotipima, isto tako je važno i da mi odgajateljii, koji s njima provodimo velik dio života, imamo priliku sudjelovati u umjetničkom stvaranju. Moram reći da sam imala veliku sreću i zadovoljstvo biti dugogodišnja voditeljica dramske grupe odgajateljica s kojima sam radila na prilagodbama slikovnica i priča za djecu. Proteklo je već dosta godina otkako smo svoje predstave igrale u ZKM-u u sklopu projekta *Darujmo*

djeci kazalište. Ovih dana kada svi mi koji radimo s djecom razmišljamo na koji način im ponuditi ideje i sadržaje koji će ih razveseliti, sjetila sam se nekih predstava koje su snimljene i u kojima možemo ponovno uživati. Predstave koje sam sada nakon dugo vremena ponovno pogledala, podsjetile su me na to da sam tada bila i redateljica i lutkarica i kostimografkinja i ilustratorica programa! Sve, samo ne glumica! Nije me privlačilo biti ispred kulisa, na sceni. Uvijek sam se super osjećala kad su kolegice bile zadovoljne kostimom, lutkom koju su trebale animirati ili scenom na kojoj su trebale pokazati svoje glumačke talente. Ovih dana, u kojima tražimo načine da roditeljima i djeci pružimo podršku u vidu preporuke materijala za igru i učenje, na pamet mi je pala ideja da ove predstave stavimo na stranicu vrtića 'Savica'. Na taj način bi ih vidjela dječa koja ih još nisu imala priliku vidjeti, a i roditelji koji će se upoznati s još jednim područjem rada nas odgajateljica, onim scenskim, umjetničkim,

glumačkim. Zamolila sam svog sina za suradnju s kolegicama koje uređuju našu web stranicu (ja, naime, nisam baš vješta u presnimavanju i postavljanju na *google drive*) da mi pomogne kako bi predstave stigle u domove naše djece.

Evo koje se predstave mogu pogledati na web adresi:

[http://www.vrtic-savica.zagreb.hr/
default.aspx?id=177](http://www.vrtic-savica.zagreb.hr/default.aspx?id=177)

Kućica
(prema ruskoj narodnoj
priповјетки)

Daš mjesa na metli
(prema slikovnici *Mesta ima na
metli svima*, J. Donaldson,
A. Scheffler)

Grubzon
(prema slikovnici *Grubzon*, J.
Donaldson, A. Scheffler)

Udaljeni a bliski - kako tijekom fizičke izolacije ostati povezani

JA SAM HELENA GAŠPAR,
ODGAJATELJICA SAVJETNICA. RADIM
U VRTIĆU ŠPANSKO U ZAGREBU S
PARTNERICOM LANOM GOSPODNETIĆ
I DJECOM U TREĆOJ GODINI,
SKUPINOM TOČKICE.

U POU Korak po korak razvijam svoje kompetencije u ulozi trenerice. Iznenada smo se našli u situaciji koja je jedinstvena u povijesti, provživljavamo nešto što većina ljudi u svijetu nikad nije iskusila. Doslovno ispisujemo povijest time kako ćemo odgovoriti na ovaj izazov, svatko na polju svoga profesionalnog i ljudskog djelovanja. Budući da su škole i vrtići zatvoreni, pred obrazovne politike, učitelje/ice, odgajatelje/ice, pedagoge, psihologe, rehabilitatore postavilo se pitanje nastavka obrazovanja i odgoja. Važnost distance, ali ne socijalne, nego fizičke, svakodnevno se naglašava. Učitelji diljem svijeta i bez velikih priprema pokušavaju odgovoriti na potrebe djece, što svjedoči o njihovoј posvećenosti poslu, ali i fleksibilnosti. Važno je zapitati se što je djeci i njihovim obiteljima najpotrebniјe sada kad je njihov svakodnevni život ozbiljno poremećen, a možda se nalaze i u materijalnom riziku. Dvije su osnovne potrebe koje bi u

ovom neizvjesnom vremenu trebalo donekle zadovoljiti. Prva i najvažnija je potreba za predvidljivošću i sigurnošću kao osnovnim ljudskim potrebama. Drugo, djeci je važno da budu viđena i prepoznata u svojoj jedinstvenosti, unatoč svim teškoćama kojima smo okruženi.

Kako im u tome možemo pomoći? Koji je naš profesionalni i ljudski odgovor?

Za početak (i s nadom da će se to završiti u realno brzom roku) osigurati i održavati komunikaciju u ritmu koji je pravilan i predvidljiv, na koji se dijete može osloniti.

Ritam potiče duboki osjećaj sigurnosti i povjerenja i održava naš život kao ljudskih bića. U pravilnom ritmu se izmjenjuju izlazak i zalazak sunca, dan i noć, godišnja doba, dani u tjednu i vikendi, boravak u vrtiću i doma u obitelji. Kad se uobičajeni ritam poremeti, a osobito ako duže potraje, mogu se pojaviti teškoće. O mogućim dječjim odgovorima na njih uputno je konzultirati psihološku literaturu, jer je ovo jedinstvena situacija. Važno je i o tome komunicirati s roditeljima i, ako je potrebno, uputiti ih gdje mogu potražiti podršku i pomoći.

Našoj vrtičkoj djeci njihovi su prijatelji iz grupe, njihove odgajateljice i vrtić važni dijelovi uobičajenog ritma i iskustva.

Helena Gašpar, odgajateljica savjetnica
Dječji vrtić Špansko, Zagreb

Drage Tockice, male i velike, nadam se da ste svi dobro i da se snalazite u ovoj situaciji.

Cuvajte se, nadam se da cemo se uskoro svi zajedno okupiti i proslaviti kraj ove krize.

Inace kineski simbol za rjec KRIZA se sastoji od dva ideograma. Oni zajedno znace kruz, no odvojeno prvi znaci opasnost, a drugi priliku.

Pozdrav svima,
odgajateljica Helena!

11:46

Hvala tetama na pricama, moja Tonka je sva sretna i ponosna kada vidi svoje tete. Laku noc svima, drž'te se

21:07

Pozdrav, evo mi smo isprobali zahvalu za jelo, Lovro se odmah nasmijao, ja sam krenula pricati zahvalu, a Lovro ke dovršavao rečenice, pitala sam ga jel mu fali vrtic, rekao je daaaaa i Matej mi fali

15:52

Mia (moj mali mrgud) je odbijala slusati zahvalu, ali na kraju je rekla ljuto "bon appetit!". I kaze da joj fali njen djecak u vrticu Patrik 😊

17:10

i tete kaze 😊

17:11

Evo jedan prijedlog za odrzavanje veze s vrticem i nasom skupinom. Prije rucka mi u Tockicama imamo ritual zahvale koji mozete odrzavati ponekad i kod kuce. Pitajte vase dijete kako ide zahvala za jelo! "Hvala dragoj zemlji iz koje sve raste, hvala dragom suncu koje sve grike, hvala dragoj kisi koja sve vlazi, hvala dragim kuharicama koje su nam skuhale fini rucak." Ova i sve ostale aktivnosti imaju za cilj zadovoljiti potrebu djeteta za sigurnoscu u ovom nesigurnom vremenu, ali i kasnijoj laksoj prilagodbi za odvajanje od vas i doma.

13:59 ✓

Ako isprobate, molimo vas da nam napisete kako su djeca reagirala.

14:00 ✓

Što još odgajatelji mogu i trebaju učiniti u ovoj fizičkoj izolaciji?

Suvremena informacijsko-komunikacijska tehnologija omogućuje nam da se povežemo s djecom i obiteljima. Promišljanja odgajateljskog tima i sustručnjaka rezultirala su u našem vrtiću od početka slanjem video snimki na kojima je zabilježeno zajedničko pjevanje, izgovaranje malešnica uz pokrete, rođendanski rituali, zahvala za jelo. Snimkama smo željeli podsjetiti djecu na radost zajedništva. Pozvali smo roditelje da isprobaju te rituale u obiteljskom ozračju jednom tjedno određenog dana. Povratne informacije bile su izrazito pozitivne u odnosu na efekt koje su imale na djecu. Proslavili smo i jedan rođendan slanjem i pozivanjem na slanje čestitki slavljeniku. Svaki tjedan odgajateljski tim bira slikovnicu koju

će pročitati djeci, snima je i šalje. Snimku prati prijedlog integriranih aktivnosti i izazova koji su povezani sa sadržajem slikovnice.

Svjesna sam činjenice da na internetu postoji mnoštvo korisnih i primjerenih linkova (povremeno ih proslijedimo roditeljima). Učitelji diljem svijeta nesebično ih dijele. Mnogi od njih naglašavaju važnost povezanosti s ljudima koji su djeci poznati i važni. A jedni od njih smo i mi, odgajateljice i odgajatelji.

Zaključak/podsjetnik

Ovo jest povijesni trenutak. I mi stvaramo povijest svojim odgovorima na vrlo visoku razinu izazova. Mislim da će se za dvadeset godina dijete više sjećati zajedničkog iskustva nego aktivnosti i poveznica. Zato – ostanimo doma i ostanimo povezani!

Elementarne igre kao oblik vježbanja

MOJE IME JE VEDRAN
STOJSAVLJEVIĆ, TRENER SAM U
VRTIĆU SREDNJACI.

Vedran Stojasavljević,
trener i voditelj sportskog programa

Magistar sam kineziologije i vanjski suradnik Kineziološkog Fakulteta na katedrama Elementarne igre; Sport s djecom predškolske dobi i kondicijska priprema djece i mlađih. Predsjednik sam udruge Vesela Vidra te trener i voditelj sportskog programa u DV Srednjaci. S dvadeset godina iskustva rada s djecom predškolske dobi, te s novim pristupima u radu s djecom, moj rad može se opisati u četiri riječi: Ljubav je u srcu!

U ovom prijedlogu učimo u svijetu velikih kinezioloških mogućnosti u radu s djecom, i to upravo putem elementarnih igara. Nećemo vježbati u klasičnom smislu, već ćemo vježbati igrom! Svima je jasno kakvu ulogu imaju igre u rastu i razvoju djece. Mnogi kažu: 'Pusti ih da se igraju...', ali neka to bude organizirana, vođena i bogata igra. Posebno u današnjem vremenu zatvorenosti i velikih mentalnih izazova korona vremena.

vesela VidRA

Svaka aktivnost utječe na širok spektar sposobnosti i osobina i zbog toga se mora reći da je nezahvalno stavljati samo jednu sposobnost u prvi plan. Svaka igra može se odigrati, od svoje osnovne strukture i organizacije, na mnogo drugih načina i time, drukčije ili točnije rečeno, u drugom postotku utjecati na pojedine sposobnosti i osobine, na razvoj djeteta.

Primarni cilj aktivnosti jest obiteljsko zajedništvo, koje produbljuje i čini osnovu svakog razvoja čovjeka. Velikoga i maloga. Ova vremena ne smiju se gledati samo kao površno bavljenje aktivnostima, kao površno bivanje s nekim. Ovo je vrijeme neupitnog razvoja i spoznaja o sebi i vlastitoj obitelji, koja je ujedno i ogledalo nas samih. Sekundarni ciljevi proizlaze iz utjecaja aktivnosti na ljudski organizam i njegove komponente te na posljedice aktivnog i svjesnog druženja među njima.

Kreativni dio djetetova bića stalno istražuje, potražuje i tjeran roditelje u aktivan odgoj, komunikaciju i prisutnost. Biti vezan u kući sa smanjenim opsegom kretanja može dovesti do postupnog pada sposobnosti u čovjeka. U motoričkom, kognitivnom i psihičkom deficitu svaka zajednička aktivnost je dobrodošla. Kroz elementarne igre moguće je zadovoljiti mnoge aspekte razvoja i potreba, moguće je vježbati a da toga nismo niti svjesni.

U nastavku je prijedlog 10 igara kojima možemo nadopuniti već postojeću zabavu i aktivnost obiteljskog života u karanteni.

Specifičnost igara jest da su one neograničene u mašti, stoga preporučujem da se dosjetite svaku igru obogatiti novim motoričkim sadržajima i zadacima. Bilo da se radi o trčanju ili određenom dijelu igre, uvijek razmišljajte kako dopuniti ili optimalno otežati kretne strukture, npr. trčanje zamijenite sunožnim skakanjem ili skakanjem na jednoj nozi ili zamijenite kretanjem četveronoške, kretnjama unatraške. Mogućnosti su neograničene, a vi ste kreatori!

Napuni bačvu

Pomagala: lonac ili kutija, loptice od papira ili novina

U sredini prostorije postavimo bačvu. Djeca i roditelji se nalaze na određenoj udaljenosti od bačve u krugu i podijeljena su u dvije ekipe. Svaka ekipa drži svoju boju loptice, i to samo jednu lopticu u ruci. Druge loptice su raštrkane po sobi oko njih. Na znak, igra počinje i zadatak je što brže i preciznije ubacivati loptice (jednu po jednu) u bačvu. Kad igra stane, zbrajaju se ubačene loptice. Dijete koje ima više ubačenih loptica je pobjednik. Ovu igru djeca mogu igrati i protiv roditelja ili svoje braće i sestara. U slučaju jednoga djeteta borba roditelja i mališana sigurna je opcija, iako samostalni izazov gađanja u metu može biti dobra motivacija.

Gađanja možemo izvoditi kroz razne druge motoričke podražaje kao što su sklekovи, čučnjevи, marinci, skipovi, izdržaji, nakon čijeg izvođenja ostaje zadatak ubaciti lopticu,

odnosno pogoditi metu.

Primjer integrativnih sadržaja: sjeme, bobe grožđa, bačva za gnječeњe, mlin, pšenica, zimnica, povrće, voće...

Ptičice i gnijezda

Pomagala: izolir-traka ili pik-traka ili knjiga ili jastuk ili stolice

Po sobi postavimo odabranu pomagalo u jedan veliki krug. Odabrana pomagala predstavljaju gnijezda. Igra počinje na znak tako da djeca (ptičice) trče u ritmu oko gnijezda u željenom smjeru. Kad se ritam ili glazba zaustave, svako dijete mora što prije naći gnijezdo.

Primjer integrativnih sadržaja: ptice, šuma, skupljanje plodova i grančica.

Uhvati loptu

Pomagala: lopte

Djeca stoje u vrsti. Na određenoj udaljenosti od njih nalazi se roditelj s loptom u ruci. Roditelj ide od jednog do drugog djeteta i baca im loptu na različite načine. Dijete mora uhvatiti loptu i vratiti je natrag na isti način kao odgajatelj/roditelj. Ova igra je jako dobra za razvoj motoričkih vještina iz košarke, rukometa, odbojke, nogometa. Igru možemo 'zakomplicirati' tako da postupno povećavamo udaljenost između roditelja i djece, što naravno ovisi o njihovoj 'utreniranosti' i motivaciji.

Primjer integrativnih sadržaja: medo hvata košnicu, medo hvata med, jež hvata jabuke, voće, hvatanje boba grožđa, matematika za hvatače (kod bacanja lopte postavimo zadatak, dijete mora rješiti zadatak prilikom hvatanja)...

Rođendanska trka

Pomagala: baloni ili obojani papiri

Balone postavimo na zidove soba i dobro ih učvrstimo. Roditelj je lovac. Djeca bježe po stanu i spas su im baloni na zidu. Prije nego što lovac ulovi dijete, ono mora dotaknuti balon i držati ga 3 sekunde. Nakon

tri sekunde, pušta balon i trči dalje do novoga balona. Uvijek se mora dotaknuti novi balon. Ako je dijete ulovljeno, odlazi u određeni prostor i čeka kraj igre. U slučaju da imate stariju osobu u kući, nju možete uključiti u igru na način da bude svojevrsni doktor, koji će izlijечiti ulovljeno dijete ili roditelja u zadanom prostoru.

Primjer integrativnih sadržaja: kuhar lovi nestaćna peciva, mama patka lovi zaigrane pačice, svijeća lovi radosne torte, četkica za zube lovi male zubiće...

Zmija poskočica

Pomagala: nisu potrebna pomagala Djeca stoje u krugu na određenoj udaljenosti od roditelja koji je u sredini kruga. Roditelj se 'pretvara' u zmiju poskočicu, željnu igre i druženja s djecom. Na znak, roditelj krećući se po podu pokušava dodirnuti stopala djeci. Da bi se spasila, djeca skaču sunožno u zrak ili podižu jednu nogu u zrak, ovisno o tome koje stopalo trebaju spasiti.

Pronadi položaj

Pomagala: jastuci, igračke

Djeca trče oko pomagala na zvuk ili glazbu. Kad zvuk ili glazba stanu, djeca se moraju zaustaviti – 'zalediti' – i poslušati zadatok. Roditelj im

zadaje da 'pronađu' određeni položaj. Djeca moraju što brže pronaći traženi položaj i ostati u njemu koliko je potrebno.

Primjer integrativnih sadržaja: položaji životinja, specifični položaji različitih sportova

Kineski štapići

Pomagala: kuhače, loptice od papira U sredini dvorane postavimo kutiju punu loptica. Na određenoj udaljenosti od kutije postavimo markacije. Svako dijete stoji na svojoj markaciji s dva štapića/kuhače. Svaki u jednoj ruci. Na znak roditelja, djeca trče prema sanduku (oprez – sudar glavama!!!!) i pokušavaju s dva štapića uhvatiti i držati lopticu, koju nose do svog obruča. Kad su spustili lopticu u obruč, okreću se i trče po novu lopticu. Pobjednik je ono dijete koje ima najviše sakupljenih loptica.

Primjer integrativnih sadržaja: pčelice, kukci, ticala, cvjetni nektar, sadnja vrta, mali vrtlari...

Pogodi u kolica

Pomagala: lonac, kutija, uže (ili ne ☺), loptice od papira – dvobojarne, markacije na tlu

Djecu i roditelje podijelimo u dvije ekipe. Erike su okrenute jedna prema drugoj u vrsti. Svako dijete ima dvije loptice. Na znak, jedan od roditelja započinje voziti kolica između

ekipa. Djeca ubacuju jednu lopticu u kolica, a po povratku kolica i drugu lopticu. Na kraju igre zbrajaju se ubačene loptice i pobjednik je ona ekipa koja ima više ubačenih loptica. U ovoj igri treba обратити pažnju kad djeca bacaju lopticu i na pomicanje djece s markacijama.

Primjer integrativnih sadržaja: napuni vrtna kolica, ubaci sjemenke, vrtlar i cvijeće

Bijesna metla

Pomagala: markacije, metla, tepih Postavimo se u sredinu tepiha. Roditelj s metlom se nalazi u sredini tepiha, a djeca na rubu tepiha s unutrašnje strane. Roditelj pokušava metlom dotaknuti stopala/teniske/šlapice djece. Prije dodira djeca skaču sunožno unatrag. Na taj način se spašavaju i odmah se, sunožnim skokom, vraćaju natrag na tepih. Ulovljena djeca broje izgubljene živote (sami se dogovorite koliko ćete imati života), a djeca koja ostaju na tepihu neulovljena su pobjednici.

Primjer integrativnih sadržaja: čišćenje, urednost, čišćenje vrta, krtice...

Reljin ručak

Pomagala: cijeli stan, ormari, stolovi, kreveti, deke i ostalo

Klasična igra skrivača. Roditelj je morski pas Relja, dok su djeca ribice, račići i druga morska stvorena. Relja traži ribice, a ribice se skrivaju u svim dijelovima stana i paze da ne završe u Reljinu trbuščiću.

Primjer integrativnih sadržaja: morska flora i fauna koja se može mijenjati po potrebi

Nadam se da će vam ove igre pomoći u još kvalitetnijem organiziranju korona vremena! Nemojte zaboraviti dati sebe! Cijeloga sebe. Ispod svake igre i igranja postoji subjekt, a to ste vi, vaše dijete. Nije li najvjrednije što imamo upravo dodir onoga što jesmo? Ne gubimo trenutke, dajmo ih onima kojima je to najpotrebnije. Ljubav je u srcu!

Vježbajmo doma

BOK, JA SAM
KORANA STOJSAVLJEVIĆ.
ODGAJATELJICA SAM, ALI I
NASTAVNICA SVREMENOG PLESA
I RITMIKE U UMJETNIČKOJ ŠKOLI
FRANJE LUČIĆA.

Majka sam jednoipolgodje djevojčice Rije. Živimo u stanu i odlazak na balkon nam je trenutno jedini izlazak van na zrak. No, ideja za kretanjem u našem stanu ima napretek te sam odlučila podijeliti s vama mali dio naših svakodnevnih aktivnosti.

1. Uz svakodnevne aktivnosti koje Ria inače voli raditi (plesati, kuhati, igrati se sa životinjama/lutkama), novost je trčanje. Uz igre lovljenja, znamo trčati i uvijek nanovo istraživati stan. Tražiti omiljena mjesta, mrljice, slike, braću i sestre. Obrazovna komponenta igre je velika i raznolika, jer trčeći za roditeljima dijete može učiti pojmove o prostoru oko sebe, stvarima koje ga okružuju, a na taj način ono postaje integrirano u svijet oko sebe. Funkcionalno utisnuto u život.

Igra lovice 'Mama lovi Riju i Ria lovi mamu'

Igra 'Dan, noć!'

Korana Stojšavljević,
nastavnica suvremenog plesa,
odgajateljica

2. Poznata nam igra 'Dan, noć!' Duboki čučanj je 'noć', a dizanje iz njega u uspravni stav je 'dan'.
3. Prelaženje različitih prepreka (gredica, štapova, trakica, plišanih igračaka...). U početku dijete prelazi preko prepreke uz pomoć roditelja, kasnije samostalno kad za to bude spremno. Dijete stječe veću sigurnost u sebe i svoje mogućnosti.
4. Penjanje na povиšenu površinu (niski stolac, stepenice, jastuk, kutija...). U početku se dijete penje uz pomoć roditelja, kasnije samostalno kad za to bude spremno. Ova aktivnost, između ostalog, utječe na razvoj ravnoteže i koordinacije. Dijete stječe veću sigurnost u sebe i svoje mogućnosti.
5. Kotrljanje (slobodno po podu, na krevetu, stazici od tepiha, stazici od velike role papira). Legnemo na pod/rolu papira i kotrljamo se na jednu pa na drugu stranu. Mi pritom izgovaramo 'Mazanje i rolanje palačinke'.
6. Provlačenje, hodanje četveronoške, puzaњe (tunel, obruči, kućica napravljena od plahti, stol...). Razvijanje smisla za prostornu orientaciju, prevladavanje straha od ulaska u male skučene prostore. Roditelj čeka dijete na kraju tunela dozivajući, bodreći i nasmijavajući ga.
7. Igra skrivača. Ovoj igri nema kraja, bilo da se sakrije dijete ili netko od ukućana.

Postoji puno prijedloga, poticaja i dostupnih sadržaja *online*, budimo kreativni s istima – ali i bez njih!

Prelaženje različitih prepreka

Provlačenje i skrivanje

Sportski trenutak za kućni kutak

MOJE IME JE
MARTINA GREGURIĆ ASIĆ,
ODGAJATELJICA SAM U DJEČJEM
VRTIĆU BUDUĆNOST.

Posebno volim glumiti u predstava-
ma koje izvodim s dramskom sku-
pinom mojeg vrtića te odlaziti u
dvoranu na vježbanje i igru s mojim
mališanima.

Iako nas dolazak proljeća i lijepog
vremena potiče na boravak na zra-
ku, igru i druženje, situacija u kojoj
se nalazimo od svih nas zahtijeva
suprotno. Socijalne kontakte mora-
mo smanjiti na minimum i većinu
dana provoditi u zatvorenom
prostoru kako bismo očuvali svoje,
a i zdravlje drugih. Usprkos situaciji
zbog koje se životni tempo umiruje,
vaše dijete i dalje treba dinamičan i

kvalitetno ispunjen dan. Za vrijeme
boravka u vrtiću djeca imaju osmi-
šljen raspored aktivnosti, tzv. dnev-
ni ritam. Važno je da unatoč situaciji
i dalje osmišljavamo dnevne aktiv-
nosti zajedno s djecom. Kako smo
ograničeni na boravak u zatvorenom
prostoru, aktivnosti koje plani-
ramo raditi s djecom vrlo je važno
prilagoditi prostornim uvjetima.
Sigurnost je na prvom mjestu bez
obzira gdje se nalazimo.

U dječjem vrtiću Budućnost, jutan-
ja tjelovježba dio je naše svakodnevnice.
Nakon doručka okupljamo se u sobi
dnevnog boravka, otvorimo prozore i vrata
kako bismo imali dovoljno zraka za vrijeme vježbe,
uključimo glazbu (tempo glazbe
ovisi o vježbama koje izvodimo) i
krećemo. To je aktivnost kojoj se
djeca vesele. Vježbe su dinamične,
traju 10-15 minuta, glazba ih potiče
da iz sebe izvuku ono najbolje što
mogu, kad uspiju sretni su, važni, te

Martina Gregurić Asić, odgajateljica
Dječji vrtić 'Budućnost', Zagreb

pokazuju i ostalima da su uspjeli. U ovakvoj ili sličnoj situaciji roditelji u svojim domovima mogu vježbati s djecom. To će mališanima biti posebno draga, jer neke od vježbi već znaju, pa će moći 'pokazati' kako to oni vježbaju. Vježbanje je važno jer utječe na rast i razvoj, a i na stvaranje navika zdravog načina življenja. Djeca koja se odmalena bave nekom sportskom aktivnošću, već u ranoj životnoj dobi razvijaju radne navike i samodisciplinu, stoga sport pozitivno utječe na razvoj osobnosti te ima pozitivnu ulogu i u emocionalnom razvoju djeteta.

Pripremila sam nekoliko vježbi koje su prilagođene zatvorenom prostoru, a ukoliko imate mogućnost odlaška u vrt ili na terasu, vježbe možete izvesti i tamo. Ako ste u zatvorenom prostoru, osigurajte si dovoljno zraka za vrijeme vježbanja (otvorite prozor i sl.).

Možete zaigrati košarku – sve
što vam treba je koš za smeće
i stari katalozi koje ste ionako
planirali baciti. Zgužvajte ih u
kuglu i započnite s igrom.

Jutarnja tjelovježba:

Kako se zoveš?

Izgovori svoje ime i napravi vježbu koja sadrži svako slovo tvojeg imena. Možete iskoristiti i imena ostalih ukućana, kućnih ljubimaca i sl.

A	Skači kao žaba gore-dolje 10 puta.	LJ	Puzi kao gusjenica i broji do 5.
B	Vrti se u krug 5 puta.	M	Istegni se kao maca i broji do 10.
C	Skači na jednoj nozi 5 puta.	N	Podigni lopticu bez ruku.
Č	Hodaj kao patuljak (čučanj) i broji do 5.	NJ	Hodaj bočno i broji do 15.
Ć	Hodaj unatrag i broji do 15.	O	Kreći se kao rak i broji do 10.
D	Trči do najbližih vrata i natrag.	P	Hodaj kao slon – diži koljena najviše što možeš i broji do 10.
E	Hodaj kao medo i broji do 5.	R	Hodaj kao medo i broji do 5.
F	Vazi 'tačke' 3 puta.	S	Sagni se i dotakni nožne prste 20 puta.
G	Skači kao zvijezda, raširi ruke i noge (Jumping Jacks) 10 puta.	Š	Skači kao zec i broji do 10.
H	Skači kao žaba 8 puta.	T	Vazi bicikl s rukama i broji do 15.
I	Balansiraj na lijevoj nozi i broji do 10.	U	Kotrljaj lopticu koristeći samo glavu.
J	Balansiraj na desnoj nozi i broji do 10.	V	Maši rukama kao ptica 15 puta.
K	Hodaj kao vojnik i broji do 12.	Z	Diži ruke visoko i dohvati oblake 15 puta.
L	Preskači imaginarno uže.	Ž	Trči do najbližih vrata i natrag.

Tijekom dana, za razgibavanje predlažem da na podu pik-trakom izradite labirint kroz koji će dijete nogom voditi mekanu lopticu sve do izlaza. Također nije loša ideja napraviti 'mrežu' (u stilu laserskih koje viđamo na filmu) u hodniku jer je to često uži prostor, te dati djetetu da se provlači sve do ulaznih vrata. Igra je zanimljiva malima i malo većima jer ih potiče na razmišljanje gdje je najbolje mjesto za provlačenje. Ako ste prije toga razvili neku priču, igra će im biti zanimljivija. Za igru nam može poslužiti špaga, lastika ili pik-traka.

Vesela kocka

Izradite kocku od kartona ili čvršćeg papira, te na svaku stranicu upišite po jednu vježbu.

Evo i primjera:

- Vrti se u krug.
- Skoči 5 puta.
- Maši rukama kao ptičića.
- Skači na jednoj pa na drugoj nozi.
- Pleši.
- Trči do ulaznih vrata i natrag.

Prije spavanja možete napraviti mirnije vježbe, primjerice dječju jogu.
U pozadini pustite umirujuću glazbu.

Primjeri vježbi:

Dotakni pod rukama i nogama.
Duboko udahni na nos.
Otvori usta najjače što možeš.
Isplazi jezik i otvori oči.
Zariči kao LAV.

Udahni.
Izdahni sa zatvorenim ustima i
probaj zujati kao pčelica.
Ponovi disanje 3-4 puta.

Klekni, neka ti ruke i noge
dotiču pod. U dahni dok podi-
žeš bradu i lagano zabacuješ
glavu unatrag. Izdahni dok
polako podižeš svoja leđa
prema gore, a glavu spuštaš
prema dolje.

Legni na trbuh.
Prekrizi ruke i nasloni glavu
na njih.
Udahni, izdahni i opusti se.

Aktivnosti u doba korone

MOJE IME JE IVANA,
ODGAJATELJICA SAM DJEČJEG
VRTIĆA BUDUĆNOST.

Imam dvoje djece, jasličke i vrtićke dobi, koja su me potaknula na pro-mišljanje o situaciji u kojoj se trenutno svi nalazimo. Ovim člankom želim pomoći roditeljima i djeci da što lakše dočekaju povratak u normalu. Nedostatak slobodnog vremena jedan je od glavnih problema s kojim se susreću i kojeg ističu roditelji

današnjice. Klizno radno vrijeme, neprestana dostupnost, brzina, efikasnost i promptnost odgovaranja na postavljene zadaće s jedne strane, potrebe djeteta, osobne potrebe te životno-praktične zadaće s druge pak strane, pred roditelje postavljaju izazov dobre organizacije vremena, naročito u ovoj novonastaloj situaciji uzrokovanoj pandemijom virusa COVID-19. Nama odraslima nije lako pomiriti se s činjenicom da bismo trebali ostati kod kuće, zatvoreni, unatoč proljeću i suncu koje nas vabi izvan naša 'četiri zida', još je mnogima teško osvijestiti da odgovornim ponašanjem možemo spasiti živote sebi bliskih, ali i nepoznatih ljudi te je

Ivana Sedak, odgajateljica
Dječji vrtić 'Budućnost', Zagreb

zato potrebno minimalizirati socijalne kontakte ili pak osnovnu ljudsku potrebu za dodirom, zagrijajem. Zapitajmo se sada kako se osjećaju naša djeca. Svakodnevica im se uvelike promijenila. Vrtići i škole su zatvoreni, parkovi također. Njihovi prijatelji i odgajatelji s kojima su donedavno provodili i do 10 sati dnevno, smijali se, igrali, pjevali, plesali, šetali, učili i činili sve ono što obogaćuje ta malena srdačca, sada nisu s njima, kao ni bake i djedovi, a roditelji im se najčešće ne mogu u potpunosti posvetiti. Zatvoreni su u svojim stanovima, kućama, s ograničenom mogućnošću kretanja i mnogo vremena za ispuniti. Dakle, što nam je činiti? Za početak,

razgovarajmo sa svojim najmlađima. Pojasnite im, ako već niste, ovu situaciju, što podrazumijeva odgovorno ponašanje, što se od svih nas očekuje i kako svi možemo pridonijeti. Zapitajte ih kako se osjećaju, tko im nedostaje i koga bi željeli vidjeti. Pokušajte im omogućiti putem modernih tehnologija (videopozivi) da jednom dnevno razgovaraju s nekom od tih osoba. Također, ako tako žele, omogućite im i malo privatnosti, svima nam je potrebna, u manjoj ili većoj mjeri. Vremena, kojeg smo dosad djeci rijetko mogli osigurati dovoljno za usvajanje i uvježbavanje primjeric, životno-praktičnih aktivnosti, sada ima mnogo. Stoga, potaknite ih na samostalno svlačenje, oblačenje, obuvanje, vezivanje cipela, samostalno objedovanje i korištenje odgovaraјuceg pribora za jelo. Uključite ih u svakodnevne poslove i aktivnosti u kućanstvu. Zajedno postavite stol, kuhajte, razvrstajte rublje, počistite podove, operite posuđe, prozore ili pak posložite ormare. Mislite li da su dovoljno spretni, poučite ih kako koristiti konac i iglu, nož za rezanje kruha, čekić, pilu i sličnim opasnim radnjama, jer će u njima naročito uživati, ali i pritom biti oprezni. Uključujući ih u svakodnevne aktivnosti, pružat ćete im mogućnost da se osjećaju korisnima i vrijednima, zadovoljnima sobom i onime što su postigli. Poučit ćete ih timskom radu, odgovornosti spram osoba s kojima provode vrijeme i prostora u kojem obitavaju. Na taj ćete ih način potaknuti da grade svoje samopouzdanje, a istovremeno im usaditi radne navike i sve vrijednosti koje će im biti potrebne u odrasloj dobi. Za kraj, osigurajte vrijeme koje ćete posvetiti samo svome djetetu. Ako je potrebno, 'ugovorite sastanak', bez ometanja mobitela, televizijskih prijamnika, računala i sve druge tehnologije. Djeci nisu potrebni sati i sati provedeni s vama djelomično u igri, a dijelom s nečim drugim na pameti – potrebna im je vaša

Zip line za plišance

potpuna pozornost i posvećenost u dragocjenim trenucima kad ste uz njih. Razgovarajte. Otvoreno, jednakopravno, aktivno slušajući. Ovo je prilika da saznate u kakvu osobu vaše dijete izrasta, da ga shvatite; prilika da podijelite svoja iskustva iz djetinjstva, koja će vaše dijete neizmerno razveseliti, te mu omogućiti da vas bolje upozna kao osobu, rekla bih 'od krvi i mesa', sa svojim pogreškama, neuspjesima, ludostima i nestაšlucima iz djetinjstva, a ne samo kao roditelja. Iz razgovora će zasigurno proizaći zajednički interesi na kojima možete temeljiti svoje daljnje aktivnosti. U našoj obitelji to su pjevanje, crtanje, ples, pecanje, miksanje glazbe i, neizostavno, kuhanje. Koje su aktivnosti u kojima uživate vi i vaša obitelj?

Trgovine raznim potrepštinama za kreativce su zatvorene, ostale rade skraćeno, a uputa je da što manje izlazimo iz svojih domova. I što sad? Snaženje s dostupnim materijalima i prilagodba situaciji jedna je od osnovnih obilježja kreativaca. Stanite, razmislite malo koji su vam resursi dostupni. U nastavku ću nавesti nekoliko primjera koje je moguće ostvariti kod kuće.

Zip line za plišance

Potrebno: uže, prsten/kvačica, plišana igračka ili neka druga igračka po želji djeteta

Uže, ukrasnu vrpcu, flaks ili čvrsti konac rastegnjite kroz prostor na način da jedan kraj privežete visoko, a drugi niže. Prsten, primjerice s ključevima, navedite na uže, te za njega prikvačite (plišane) igračke različitih veličina i mase. Želite li proširiti ovu aktivnost, pomoću kuhinjske vase možete prethodno određivati masu igračke koju ćete spuštati *zip lineom*, užetu možete mijenjati nagib i duljinu, te na ovaj način otkrivati fizikalne zakonitosti koje se kriju u ovoj aktivnosti.

Manipulacija rastresitim materijalima (pijesak)

Potrebno: podloga za igru/tacna, pjesak, posudice različitih veličina, žličice, vilice, grabljice, valjci, igračke raznih tekstura za ostavljanje otisaka

Ova je taktilna aktivnost atraktivna djeci različitih dobi. Interes i koncentracija djece su dugotrajni, a pritom uvježbavaju preciznost, ustrajnost, utvrđuju zakonitost konzervacije količine. Rastresiti materijali imaju

Manipulacija rastresitim materijalima (pijesak)

umirujući efekt te pružaju mogućnost kreativnog izražavanja i kombiniranja s drugim materijalima s ciljem manipulacije ili primjericce usvajanja slova i uvježbavanja grafomotorike.

Razne životno-praktične aktivnosti

Uključite svoje dijete u brigu o svoje okruženju, biljkama, ljubimcima, kuhanje s njima, u tome će naročito uživati jer vide plodove svoga truda. Omogućite im sigurno okruženje za manipulaciju alatom. Ukažite im povjerenje podijelivši zadatke svim ukućanima, uključujući i one najmlađe. Radne navike i odgovornost stječu se od najranije dobi, kroz igru, a time i osjećaj samopouzdanja i kompetentnosti.

Igra školice, staza sa zadacima

Potrebno: krep-traka/traka za izolaciju/prozirna ljepljiva traka i vezice za poklone, kolaz/ukrasne vrećice... Surađujući s djjetetom, izradite stazu sa zadacima koji sadrže skakanje, hodanje po ravnoj, valovitoj, izlomljenoj crti, 'plivanje', puhanje, provlačenje, odnosno sve primarne oblike kretanja. Primjer možete pronaći na poveznici:

<https://www.facebook.com/107099674285972/posts/108030250859581/>

Spinner zabavni zadaci s kretanjem

Potrebno: spinner, olovka i papir U suradnji s djjetetom odredite zadatke tipa: skakući na jednoj nozi, zatvoriti oči i dodirni nos, pokušaj polizati svoj lakat, utrkuj se puževim korakom, skači poput žabe pola minute i sl., te ih upišite u krug kojeg ste prethodno izrezali. Položite spinner (ili pokazivač iz neke druge igre tipa twister ako ga imate) na sredinu kruga sa zadacima, označite jedan krak/kazaljku i započnite igru zavrtjevši svoj pokazivač!

Izradite kutiju s različitim otvorima koju možete koristiti za spremanje, igru pogađanja, za one najmlađe kao poticaj za istraživanje, čitajte, izradite jednostavne lutkice, predelite predstave... Mogućnosti su nebrojene, samo oslobođite svoju maštu.

Još neke primjere aktivnosti možete pronaći na sljedećim poveznicama:

<https://www.facebook.com/107099674285972/videos/842907372894771/>

<https://www.facebook.com/107099674285972/posts/109227304073209/>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=109389530723653&id=107099674285972

Razne životno-praktične aktivnosti

Djetinjstvo u doba korone

Maja Fatović, odgajateljica savjetnica

Ovih dana sve je nekako stalo i usredotočeni smo samo na koronu. I potres u Zagrebu. Po čitav dan slušamo vijesti, izvještaje Stožera. Na društvenim mrežama pratimo različite informacije i dezinformacije vezane uz aktualne događaje. Na asteroid smo uglavnom zabavili. I na snijeg. A tu, pored nas, u svom paralelnom svijetu, žive djeca. Proživljavaju potpuno nevjerojatne dane. Ne idu u vrtić, roditelji su doma... Odrasli, koji su ionako već pod pritiskom neviđene stvarnosti, pokušavaju ih na različite načine zabaviti, odagnati im misli od stresnih i nerazumljivih situacija.

Posve sam sigurna da mnoga dječa, baš poput nas odraslih, većinu vremena provode zabavljajući se u virtualnoj stvarnosti. Donedavno smo se spremno odupirali virtualizaciji djetinjstva. Organizirali smo edukacije i radionice za roditelje na kojima smo im nastojali predočiti negativan utjecaj prekomjernog zadržavanja ispred ekrana. Naglašavali smo važnost kretanja i igre u parku. Važnost razbijenih koljena. Savjetovali da vikendom odlaze s djecom u prirodu, da ih upisuju na različite sportske aktivnosti... I odjednom: BAM! #ostanidoma. Škola s ekrana, vrtići na webu i društvenim mrežama, poneki crtić. Sve su to legitimni načini da djeca provedu dane izolacije u svome domu i mnoge sate ispred različitih ekrana. A tu je i pitanje socijalne izoliranosti.

Mnogođjeci, osobito onima starije predškolske dobi, nedostaju vršnjaci, a još su premali da bi znali i mogli sami ostvariti socijalni kontakt pomoću tehnologija. Roditelji im to povremeno omoguće. Slušam danas na televiziji savjete psihologinja: djeci treba omogućiti rutinu i strukturu. Zar nije i inače tako? Jest. Ali i rutina se promjenila. Nedostaju ključne komponente: kretanje i druženje. Nije loše ponuditi djeci pokret uz glazbu – ples, iskoristiti pozitivne učinke glazbe i pokreta na raspoloženje. Iako – svi su željni KRETANJA VANI! To je dječja esencijalna potreba.

Želim vjerovati da ukučani razumiju izazovnost novonastale situacije i uspijevaju sačuvati strpljenje u odnosima s djecom dok oni neobuzданo trče kroz stan i doslovce vise oko vrata svojih roditelja.

A onda, mnogi roditelji i rade od kuće, paralelno bivajući roditelji, učitelji, domaćice, spremачice... Vrlo zahtjevno vrijeme. I dok gledam kako se jadni bore s neviđenom svakodnevnicom, razmišljam: što je s djecom? Jedni su potpuno zaštićeni od realnosti, a njihovi zabrinuti roditelji čine sve da sakriju svoje pravo raspoloženje. Nabiju crveni nos i po cijeli dan glume posvemašnu radost i igraju najluđe igre. Drugi pak ne uspijevaju prevladati svoje nestrupljenje, izirritirani su, frustrirani, a roditeljski kapaciteti su im pri kraju. Ne budimo prestrogi prema njima, ali

jednako tako nemojmo podcijeniti dječje razumijevanje promijenjene stvarnosti. Razumiju oni vrlo jasno da ništa nije kao prije, osjećaju zbrinutost roditelja i važno bi bilo da roditelji podijele s njima svoje brige. Barem djelomično. Da budu partneri u organizaciji vremena kod kuće. Da zajednički pronađu tu strukturu i rutinu koja će svima vratiti sigurnost. Barem donekle. Dok ne prođe. Uostalom, na to možemo gledati iz drugog ugla: zar ovo nije ujedno i predivan, potpuno neočekivan dar? Izolacija nam je omogućila nešto što nismo ni sanjali. Dobili smo vrijeme koje možemo u potpunosti posvetiti svojoj djeci. Teško da će nam se takva prilika opet pružiti. Ne propustimo je iskoristiti na najbolji mogući način!

Svakome je od nas ovo vrijeme izazovno na svoj način. Mudrost je pronaći mir, znati čekati. Strpi se, pričekaj... jednostavna je to životna mudrost. Ali naučiti pričekati jedan je od najtežih mentalnih zadataka i znam mnoge odrasle koji njime nikada nisu ovladali. Njima je u životu teže. Pomozimo djeci da nauče pričekati. Ta će im vještina biti vrlo korisna. Vidimo to ovih dana. A kretanje na otvorenom... s tim ćemo trebati pričekati.

Čuvajte se i ostanite doma.
Vaša Maja

Preporuke za podršku odgajateljima

IZVOR/LINK	PODRUČJE PODRŠKE
NAMJENA PROGRAMA	
http://www.vrtic-tresnjevka.zagreb.hr/UserDocsImages/PDF-ovi/Psihološki aspekti rada s djecom u vrtiću za vrijeme pandemije koronavirusa i poslije potresa.pdf	
Psihološki aspekti rada s djecom u vrtiću za vrijeme pandemije koronavirusa i poslije potresa	Psihološka podrška
http://www.psiholoska-komora.hr/static/documents/HPK-Koronavirus_i_mentalno_zdravlje.pdf	
Online izdanje HPK-a	Stručno usavršavanje
https://www.skolskiportal.hr/nastava-na-daljinu/kao-podrska-ucenju-na-daljinu-smib-i-modra-lasta-dostupni-su-svim-ucenicima/	
Časopisi Smib i Modra Lasta kao izvor za istraživanje različitih područja kod pripreme poticaja ili materijala na određenu temu	Područje posebnog stručnog interesa
https://padlet-uploads.storage.googleapis.com/476379726/950f3b0744a092c876fc2e46651652d7/0_Korona_virusu.pdf	
Slikovnica o koronavirusu	Stručno usavršavanje
https://www.scribd.com/?lohp=1	
Najveća svjetska digitalna knjižnica nudi mjesec dana besplatnog čitanja svih naslova	Stručno usavršavanje
https://www.coursera.org/courses?query=free%20vrijeme%20pandemije%20koronavirusa%20i%20poslije%20potresa%20(2).pdf	
Online tečajevi iz mnoštva različitih područja interesa, s dobivanjem certifikata	Stručno usavršavanje; područje posebnog stručnog interesa

Preporuke roditeljima za aktivnosti djece u kući

Igre i vježbe za djecu

'Mindfulness – kratke vježbe za djecu'

Ove vježbe su osobito korisne u stanjima uznenirenosti praćenih neugodnim osjećajima kao što su strah, ljutnja, tuga, koji se mogu javiti tijekom stresnih situacija kao što su ovi dani koje proživljavamo.

5-7 god.

<https://www.poliklinika-djeca.hr/wp-content/uploads/2020/03/2020-Mindfulness-kratke-vje%C5%BEbe.pdf>
[uploads/2020/03/2020-Mindfulness-kratke-vje%C5%BEbe.pdf](https://www.poliklinika-djeca.hr/wp-content/uploads/2020/03/2020-Mindfulness-kratke-vje%C5%BEbe.pdf)

Matific

Program za učenje matematike koji je dostupan i na hrvatskom jeziku.

6-7 god.

<https://www.matific.com/hr/hr/home/mzo/>

Kako provoditi vrijeme s djecom kod kuće

Savjeti, materijali, zanimljive ideje u izdanju UNICEF Hrvatska.

<https://www.unicef.org/croatia/kako-provoditi-vrijeme-s-djecom-kod-kuce .>

Ideje za igru i aktivnosti kod kuće za mlađu djecu

Prijedlozi zanimljivih, zabavnih i poučnih aktivnosti za mlađu djecu.

<https://www.unicef.org/croatia/ideje-za-igru-i-aktivnosti-kod-kuce-za-mladu-djecu>

ICT-AAC

Niz takvih aplikacija koje se koriste u radu s djecom mlađe predškolske dobi sa složenim komunikacijskim potrebama, u radu s odraslim osobama nakon traumatskih ozljeda mozga i cerebrovaskularnog inzulta, ali i za rad s djecom starije predškolske i mlađe školske dobi kod usvajanja vještina koje prethode čitanju, pisanju i računanju.

<http://www.ict-aac.hr/index.php/hr/ict-aac-razvijene-aplikacije>

Gabriel's Seeds

Program generator za stvaranje, dijeljenje i korištenje zabavnih odgojno-obrazovnih aplikacija za djecu. Osmislio ga je gospodin Dražen Klečina.

6-7 god.

<https://www.gabrielsseeds.eu/user/LearningAPPS>

Predstave za djecu

U lutkarsko s kauča

Virtualni program gledanja lutkarskih predstava od kuće. Program se tjedno mijenja i nadopunjuje. Osim predstava, program je sastavljen i od video uradaka umjetnika Gradskog kazališta lutaka Rijeka, koji potiču gledatelje na kreativnost i stvaranje kod kuće.

3-7 god.

<http://www.gkl-rijeka.hr/>

Subota za najmlađe Virtualni program predstava za djecu. http://www.mala-scena.hr/	1,5-7 god.
'L[INK]AJ SE NA INK!' Istarsko narodno kazalište Pula na svojoj Facebook stranici u okviru programa prenosi i predstave za djecu iz svog repertoara. https://www.facebook.com/INKPula/	5-12 god.
Video lutkarske predstave Video lutkarske predstave 'Pričamo priču o jednome mačku' i 'Čarobni cvijet' naše lutkarske družine Kopriva Pec Pec. http://www.dnd-kc.hr/novosti/video-lutkarske-predstave-pricamo-pricu-o-jednome-macku	3-7 god
Tri predstave za djecu Tvornica lutaka i Narodno sveučilište 'Sesvete' poklanjam tri predstave. http://www.djecjaposla.com/pogledajte-online-predstave-masa-je-supermoc-crvenkapica-jezeva-kucica-zimogrozni-i-medvjed-zec-covjek-i-lisica/	
'Ostani kući i kazalište uključi' Dječje kazalište Branka Mihaljevića pokreće program u kojem će prikazivati svoje predstave na Osječkoj televiziji i online na svojoj službenoj Facebook stranici. http://www.djecje-kazaliste.hr/	
Teatar 'Puna kuća' Svako jutro u 10:00 h glumci PUNE KUĆE bacaju kockice i prema dobivenoj kombinaciji sličica i pojmove koju dobiju iz jednog bacanja, mali gledatelji kreiraju nove priče. https://www.facebook.com/teatarpunakuca/	5-7 god
Teatar Poco Loco Audio zapisi priča za djecu Teatra Poco Loco iz ciklusa PRIČA MI SE PRIČA na online platformi Soundcloud.com. https://soundcloud.com/teatar-pocoloco	5-7 god
Radio-emisije, glazba, crtani i drugi filmovi i serije za djecu	
10 crtanih filmova za djecu Ivane Guljašević https://vimeo.com/user24101690	
Album Orkestra PocoLoca Glazbeni album Orkestra PocoLoca s pjesmama iz istoimene. Album možete poslušati na online platformi Bandcamp. https://teatarpocoloco.bandcamp.com	3-7 god
Čuvarica priča Zbirka audio priča za djecu različite dobi. http://tvistra.hr/kategorija/emisije/cuvarica-prica/	

<p>Radioigra za djecu i mlade Emisija namijenjena djeci koja radiofonijskim sredstvima u izvedbi profesionalnih glumaca predstavlja djela suvremenih hrvatskih književnika za djecu i mlade, dramatizacije poznatih klasika dječje književnosti te važne lektirne naslove. https://radio.hrt.hr/podcast/radioigra-za-djecu-i-mlade/674/?fbclid=IwAR0qhQhrrDDw_yedGBJ5wV-1IJpKZ4WiAJJbUsxfa1D-lvMEiE-Rxc8i20Ho</p>	5 -15 god.
<p>Juhuhu Video emisije, popularne igrane, animirane, dokumentarne serije i filmovi za djecu, uz njih radijske emisije, igre i drugi interaktivni sadržaji. Neki su sadržaji na portalu u suradnji s UNICEF-om prilagođeni slijepima i slabovidnim te prevedeni na jezike nacionalnih manjina. https://juhuju.hrt.hr/</p>	3-7 god
Besplatne slikovnice	
<p>Moj prvi abecedarij Ilustrirana knjižica kajkavske abecede edukativnog karaktera namijenjena prvenstveno najmlađem uzrastu. Cilj je potaknuti djecu i mlade na zanimanje za vlastiti jezik, socio-kulturni identitet i baštinu usvajajući riječi te duh raznih govora. Jednostavne ilustracije su dobivene kombinacijom vodenih boja i dodavanjem detalja koji čine forme prepoznatljivima i ozivljavaju likove.</p>	
https://www.yumpu.com/xx/document/view/63183631/moj-pervi-abecedarij	
<p>Bursunsul i Paskvalina: http://www.korakpokorak.hr/upload/slikovnice/Bursunsul-i-Paskualina/Bursunsul-i-Paskulina.html</p> <p>Naranča za sve: http://www.korakpokorak.hr/upload/slikovnice/Narance-za-sve/Narance-za-sve.html</p> <p>Dora i naočale: http://www.korakpokorak.hr/upload/slikovnice/Dora-i-naocale/Dora-i-naocale.html</p>	4-7 god
<p>Tri slikovnice za djecu Razvojno-primjerene slikovnice za djecu koje možete čitati djeci, a postoji i audio snimka teksta. Slikovnice su pisane velikim tiskanim slovima.</p>	
<p>Preporuka kvalitetnih slikovnica Marije Ott Franolić Preporuka kvalitetnih slikovnica Marije Ott Franolić, književne znanstvenice koja se aktivno bavi poticanjem čitanja od najranije dobi.</p>	
https://marijottfranolic.blogspot.com/2019/11/preporuke-kvalitetnih-slikovnica.html	
<p>Čitajmo – potičemo i promoviramo kulturu čitanja od najranije dobi Sanja Margeta, prof. pedagogije, ima stranicu za poticanje i promoviranje kulture čitanja od najranije dobi. Sanja na Facebook stranici koju uređuje čita odabrane slikovnice.</p> <p>https://httpcitajmo.wordpress.com/</p> <p>https://www.facebook.com/citajmo/</p>	3-7 god

Preporuke za podršku roditeljima

'Živjeti zdravo'

Projekt 'Živjeti zdravo' je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

<https://zivjetizdravo.eu/>

<https://zivjetizdravo.eu/category/edukativni-materijali/>

Društvo za psihološku pomoć

Društvo za psihološku pomoć redovito objavljuje članke podrške, vezane uz temu pandemije.

<https://dpp.hr/>

Poliklinika za zaštitu djece i mlađih grada Zagreba

Članci i ideje za provođenje vremena kod kuće u vrijeme pandemije.

<https://www.poliklinika-djeca.hr/>

Resursi za profesionalni i osobni razvoj odgajatelja

Koranavirus i mentalno zdravlje – Psihološki aspekti, savjeti i preporuke

Online izdanje Hrvatske psihološke komore.

http://www.psiholoska-komora.hr/static/documents/HPK-Koronavirus_i_mentalno_zdravlje.pdf

Slikovnica o koronavirusu

https://padlet-uploads.storage.googleapis.com/476379726/950f3b0744a092c876fc2e46651652d7/0_Korona_virusu.pdf

SCRIBD

Najveća svjetska digitalna knjižnica nudi mjesec dana besplatnog čitanja svih naslova.

<https://www.scribd.com/?lohp=1>

COURSERA

Online tečajevi iz mnoštva različitih područja interesa, s dobivanjem certifikata.

<https://www.coursera.org/courses?query=free>

#svećebitiuredu

FORUM ZA
SLOBODU
ODGOJA

POZIV ODGAJATELJICAMA I ODGAJATELJIMA NA ŠIRENJE POZITIVE

Po uzoru na djecu Italije koja su na prozorima svojih kuća i zgrada istaknula poruke 'Sve će biti u redu' kako bi stavili osmjeh na lica susjeda ili rijetkih prolaznika te poslali poruku optimizma i vjere u bolje nadolazeće dane, i mi bismo htjeli da se na isti način zašarene prozori naše i vaše djece

1. Potaknite djecu/ učenike da izrade plakate s porukom 'Sve će biti u redu'
2. Neka radove izlože na svojim prozorima ili balkonima
3. Objavite radove na društvenim mrežama vrtića / škole
4. Uz objavu stavite #svećebitiuredu. Tagirajte nas s @fsohr.više na www.fso.hr

